Zevende Jaargang, Nummer 12 Verschijnt vierwekelijks 9 December 1935

LABORISTA ESPERANTISTO
ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam-O. || Secretariaat van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W.
Administratie: Postbus O. 50, Amsterdam-O. || Postgiro Amsterdam 144698. || In België: Esschenstraat 16, Antwerpen

Abonnementsprijs f 0,75 per jaar. Voor leden gratis. Oplaag 5700 exemplaren.

PARLEMENTARISME EN ESPERANTISME.

De heer Andreo Cseh, de bekende esperanto-pedagoog, mag het genoegen smaken een esperantorubriek te verzorgen in De Haagse Post.

Wij juichten het van harte toe, dat de H. P. het voorbeeld van menig ander periodiek volgend op zijn beurt aan andere bladen ten voorbeeld is. Wekelijks een gehele kolom in esperanto zal zeker niet nalaten invloed te oefenen op de grote lezerskring van niet-esperantisten.

De inhoud echter kan slechts van belang zijn voor diegenen onder de lezers, welke esp. kennen. En menigeen zal wel gaarne iets lezen van de hand van den bekenden esperantist.

Dan echter zorge de heer Cseh, niet in de kaart te spelen van politieke anti-politiekers, er blijkbaar op spekulerend, dat van dezulken er zich bevinden in alle kringen.

Dat zijn de mensen, die altijd beweren niet aan politiek te doen, maar intussen politiek bedrijven. Hetgeen ook de heer Cseh doet, als hij beweert, dat men van mannen van betekenis niet veel te verwachten heeft voor esperanto. Anders toch hadde esperanto met één slag de wereld veroverd. Maar in landen met een demokratische regeringsvorm, zo vertalen wij verder 's heren Cseh's ontboezeming, hebben de grote mannen immers niets te vertellen. Zij zijn slechts de uitvoerders van wat het publiek wenst.

Nog daargelaten, dat zij door het parlementaire partijenstelsel erg laf zijn. Zij zijn bang iets nieuws te doen, om de kritiek van de tegenpartij. Handelende onder zulk een terreur, zien ze er liever van af die stappen te doen, welke niet volstrekt noodzakelijk zijn, zelfs als ze daarvan de juistheid en wenselijkheid inzien.

Men leide hieruit geen verkeerde konklusies af, want de heer Cseh laat hierop wijselijk volgen, dat, anderzijds in andere landen, de leiders, die de macht in handen hebben, wel wat belangrijkers te doen vinden, dan een vredeskultuurwerk te scheppen en de volkeren omhoog te leiden.

Zo de heer Cseh voor zijn esperantisten-ziel geen bevrediging kan vinden bij het parlement en een diktator hem ook niet helpen kan, dan late hij het, af te geven op de demokratie, waaraan al te veel geknabbeld wordt. Hoe vurig esperantist ook wij zijn, de demokratie is ons meer waard.

Zij, die van het parlement en de demokratie niets verwachten omdat zij er alles van verwachtten, zijn de neutrale slappelingen, niet in staat zelf te scheppen en tot stand te brengen, dat wat juist dank zij de demokratie mogelijk is.

Geen parlement en geen diktator zijn in staat tot leven te brengen, wat niet in grote lagen van de bevolking is gekiemd.

Onze propaganda zij aktief en positief, al het negatieve schaadt.

Gelooft men soms, dat wat een parlement ons oplegt, met volle sympathie wordt ontvangen en voetstoots aanvaard?

Wat wij esperantisten te doen hebben is de bevolking, elk in eigen land en allen internationaal, warm te maken en te houden voor esperanto, zó, dat wij bij allerlei partikuliere en openbare instanties successen boeken. Alsdan zal de overheid kunnen volgen, leiden en regelen.

De heer Andreo Cseh begrijpe dit, opdat hij de kolommen van de Haagse Post beter gebruike.

GLOBE-CODE.

Sinds de spraakverwarring de bouw van de toren van Babel deed mislukken, hebben velen zich op het vraagstuk van het taalverschil geworpen. Een afdoende oplossing is nog niet gevonden. Een wereldhulptaal als Esperanto vindt helaas nog te weinig aanhangers.

En daarom is iemand op het idee gekomen een code voor het voeren van handelscorrespondentie in vreemde talen samen te stellen. Waarmee hij terug ging tot voor eeuwen her, dat die zelfde plannen werden opgeworpen. Maar toen was men zo wijs deze weer op te bergen.

Had men toen dergelijke codes uitgegeven, dan zou het motief, dat geen andere afdoende oplossing nog voorhanden was, juist zijn geweest.

Nu is de recensent, die in een bespreking dit motief aanvoert er wel heel erg naast, hetgeen hij bewijst in de dadelijk daarop volgende regel, dat een wereldhulptaal als Esperanto helaas nog te weinig aanhangers vindt.

Daarmee spreekt hij zichzelf tegen.

Immers blijkt, dat die afdoende oplossing er wel is, maar *helaas* nog niet met beide handen wordt aangegrepen.

Daarom kan men nog met zulke stumperigheden aankomen in onze vooruitstrevende, verlichte reeds vergevorderde 20e eeuw.

Met zulk een systeem als deze code, zegt de recentie, kan men zich redden. Een hollander zoekt eenvoudig(!) in de hollandse code de zinnen bijeen die hij nodig heeft, noteert de daarvoor staande nummers en kan nu zijn brief in elke andere taal schrijven, door eenvoudig(!) de zinnen achter dezelfde nummers in de andere codes te noteren.

Wij plaatsten de uitroeptekens om maar vooral de eenvoudigheid van zo'n, voor elke taal een andere, code te doen uitkomen.

Dan houden wij ons liever eenvoudig bij esperanto, waarvan één woordenboek ons alle landen ontsluit en niet enkel voor handelskorrespondentie.

Maar ja, handel is handel, en gelukkig voor deze, zijn ook de talen er om handel mee te drijven.

ONS JUBILEUMKONGRES.

Mededelingen.

Aanmelden en korrespondentie aan: Kdo L. P. Batist, Reitzstraat 256, Den Haag.

Logies.

Aan de velen, zowel uit Nederland als uit België, die zich reeds opgaven voor het Jubileumkongres met Pasen 1936 in de Dierentuin te Den Haag: Ge zijt allen geboekt voor de Jeugdherberg. Er is plaats voor 180 mannelijke en 120 vrouwelijke gasten. Wij hebben de gehele Jeugdherberg gehuurd!

Aan hen, die zich nog niet opgaven: er zijn voor beide afdn nog enige tientallen plaatsen aan te vragen. Nogmaals: wie zich niet tijdig meldt, zal niet in de Jeugdherberg te Scheveningen kunnen worden ondergebracht.

Hieronder de prijzen nog eens:

Logies met ontbijt (v. 12 op 13 April) f 0.50
Warme maaltijd (op Zondag 12 April) - 0.50
Broodmaaltijd (op Zondag 12 April) . - 0.30
Logies met ontbijt (v. 12 op 13 April) - 0.50
Warme maaltijd (Maandag 13 April) - 0.50
Totaal .... f 2.30
Slaapzak (tenzij zelf meegebracht) .. - 0.15

Voor hen, die zich te laat aanmelden of niet van de Jeugdherberg gebruik zullen maken, hebben wij voorlopig de toezegging van enige hotels.

Een hotel voor 100 bezoekers:
Totaalprijs (logies en maaltijden als aangegeven bij de jeugdherberg .... f 4.70
Hotel voor 50 personen (als boven) - 4.50
Hotel voor 30 personen (als boven) .. - 4.25

En dan hebben wij nog iets enorms!

Wij zijn er in geslaagd de directie van „Badhotel Kijkduin" bereid te vinden tegen een zeer sterk verlaagde prijs 100 bezoekers logies met ontbijt te verstrekken voor f 2.— per nacht. *Alles* (ook fooien) inbegrepen! Wie wel eens in deze kleinste(?) en nieuwste van onze Nederlandse badplaatsen geweest is, weet wat het zeggen wil, te kunnen logeren in het prachtige aan zee gelegen hotel, met zijn fraai terras en het heerlijke uitzicht.

Kijkduin is circa een half uur fietsen van de kongreszaal gelegen, maar een nachtelijke rit er naar toe en een morgenrit er vandaan zullen zeer, maar dan ook zeer in de smaak van de kongresbezoekers vallen.

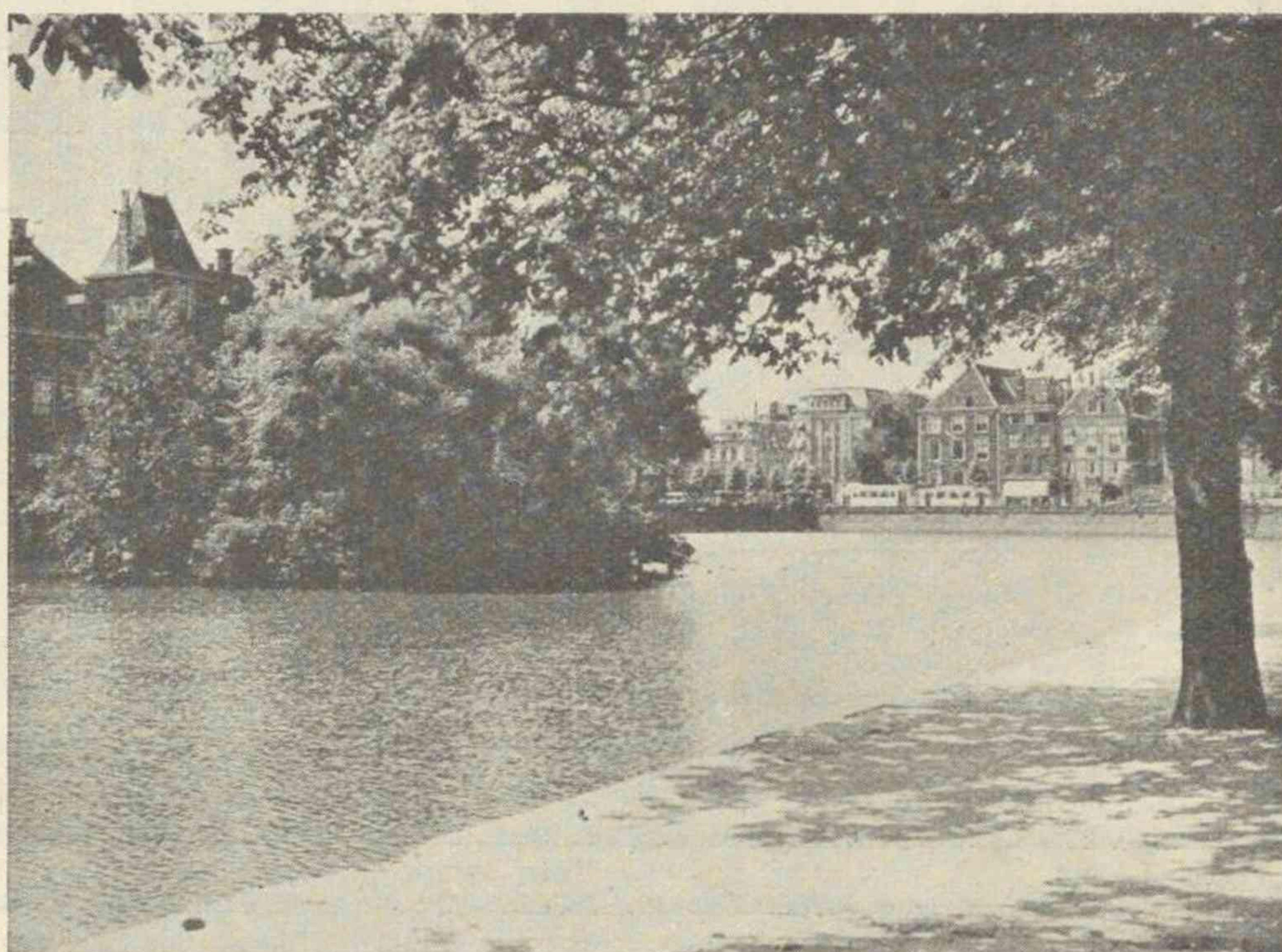
Schoner verblijf tijdens een kongres is dan ook nauwelijks denkbaar.

Voor de niet-fietsers zullen wij speciale autobussen naar Kijkduin zien te verzorgen.

Voor deze buitengewone overnachtingsgelegenheid (met ontbijt) geldt eveneens: Wie het eerst komt, het eerst maalt.

Nu nog enige algemene opmerkingen, waarvan goede nota moet worden genomen.

De stad van ons Jubileumkongres

HOFVIJVER in het midden van de stad in het belangrijke historische kwartier

1. Wie het eerst zich aanmeldt kan ook het eerst geplaatst worden daar, waaraan hij de voorkeur geeft.

2. Gebruik aanmelding volgens onderstaand model.

Voornaam ....
Familienaam ....
Geslacht ....
Plaats ....
Straat, nummer ....
Afdeling ....

3. Op 1 Maart 1936 moeten alle aanvragen binnen zijn, daar wij dan de definitieve kontrakten moeten afsluiten.

4. Op 15 Maart 1936 moeten de kosten voor logies en maaltijden van hun, die van de door ons besproken hotels gebruik maken, betaald zijn (postgiro 163202), met duidelijke omschrijving op girostrookje.

5. Tracht precies aan te geven wanneer, waar en hoe laat ge denkt aan te komen.

Aan de werklozen.

Tot nu toe ontvingen wij pas weinig aanvragen van werklozen voor gratis logies. Wacht daarmede niet te lang! Wij moeten beslist weten voor hoeveel kameraden wij hebben te zorgen. Gebruikt eveneens bovenstaand model.

Vormt spaarkassen!

O K K

Na onze eerste oproep in LE aan onze Haagse kameraden voor huisvesting van kongresbezoekers voor één of twee nachten tijdens de Paasdagen, is het resultaat nog van dien aard, dat we er het zwijgen nog niet aan toe willen doen. Het aantal toezeggingen is lang niet genoeg. Daarom kameraden, waarop gewacht om ons te berichten, dat op medewerking gerekend kan worden?!

Ondanks het feit, dat wij een landelijke organisatie zijn, is onze faam reeds ver over de grenzen bekend en wij zullen niet nalaten te doen, wat wij onze plicht achten. Allereerst is daarvoor nodig een hard werkende kern. En die hebben we. Het is slechts zaak deze kern in beweging te brengen.

Ik roep allen, die tot deze kern behoren, op om de handen aan de ploeg te slaan. Niet wachten tot het laatste ogenblik. Wie zijn deze kern?

Ten eerste de besturen van onze afdn, goed geteld 132, zeker niet weinig! Wat doen deze besturen om het jubileumkongres te doen slagen?

Men vormt in elke afdeling een groepje, dat speciaal voor ons kongres werkt.

1. Zo spoedig mogelijk namen en adressen volgens „aliĝilo" uit LE van Oktober invullen; niet enkelen, maar allen komen naar den Haag. Met ons 25-jarig jubileum tonen we eens, dat het ons ernst is met Esperanto. Een groene vloedgolf overstrome den Haag. Zegge 4000 leden hebben we. Wij verwachten minstens de helft; rekenen dat 20% ziek is en 30% uit hoofde van hun werk niet kunnen komen. De overige 50% verwachten wij absoluut!!! ....en daar zorgt in de allereerste plaats onze kern voor. Toont op vergaderingen en konversatieavonden de waarde van dit bezoek aan en welke geweldige propaganda-groeikracht daarvan uitgaat.

2. Elke afdeling plaatst een jubileumbus op tafel gedurende de nog resterende maanden voor het jubileumcadeau aan het Federatiebestuur en andere mogelijke uitgaven.

We willen er nog even de aandacht op vestigen, dat we met grote belangstelling kennis nemen van voorstellen, maar dat is niet genoeg, want voor het uitvoeren van experimenten hebben we geld nodig. Dus activiteit, kdoj, vooruit, als we maar willen.

Verder heeft het OKK niet stilgezeten. In haar vergadering van Oktober

Dr. Zamenhof,

wiens geboortedag wij 15 Dec. herdenken.

hebben de verschillende leden verslag uitgebracht van hun arbeid. Kam. Wijnman over de afdeling voor huisvesting.
Echter is voor dit alles voorbereiding noodzakelijk, daarom vrienden, wacht niet tot de laatste week als er een „torento de laboro" het OKK overstroomt. Brengt tijdig de aanmeldingen in ons bezit, met de mededeling waar bij voorkeur men wenst te logeren.

—

Vlaggen en doeken.
Er is *een groot aantal vlaggen en doeken* nodig voor de fleur van ons kongres.
Zorg ook daarvoor in de afdelingen, opdat bijtijds vlaggen en doeken, die kunnen worden gemist, in bruikleen worden gegeven.
Adres: K-do Luiten, Noordwijkstraat 77, Scheveningen.

—

Rijwielstalling.
We zijn er in geslaagd een overeenkomst te bedingen van 5 cent per dag in de Dierentuin zelf, dus zo gemakkelijk als maar gewenst zou kunnen worden. De gehele dag kan over het rijwiel worden beschikt zonder nieuwe betaling.
Over de indeling van de feestavond, informejo, LS, excursies, kongreszittingen en andere details, zult u worden ingelicht in de volgende nummers van LE.
Kameraden, nu vooruit, pakt de propaganda voor ons jubileumkongres aan, zoals we dat gewoon zijn in onze beweging. Ons devies zij: „Vooruit, als we maar willen, kunnen we ook."

Voor het O.K.K., de sekretaris:
L. P. BATIST,
Reitzstraat 256, Den Haag.

VAN OVERAL.

Brazilië.
Ter gelegenheid van de 8e jaarbeurs te Rio de Janeiro wer dezer dagen een postzegel voor buitenlands verkeer uitgegeven met opschrift in het portugees en esperanto.

—

Chemici en esperanto.
Het 15e intern. kongres van Chemici dat te Bunnel plaats vond besloot een commissie in te stellen, die tot taak heeft de mogelijkheid van het gebruik van esperanto in de chemische wetenschap.

—

Konferentie ging niet door.
In Kobe (Japan) zou een konferentie plaats hebben van vertegenwoordigers der japanse en nederlandsindische scheepvaartmaatschappijen. Deze ging niet door wegens taalmoeilijkheden. De japanners wensten hun eigen taal te gebruiken en de nederlanders engels. De japanners wilden dit niet aan en hielden voet bij stuk, zodat de nederl. vertegenwoordigers onverrichter zake naar huis gingen.

—

Zweden.
Het ledental van de zweedse Arbeiders Esp. bond bedroeg in 1931 481; 1932 817; 1933 1525 en in 1934 1869. Zo men ziet, allerwege groei.

—

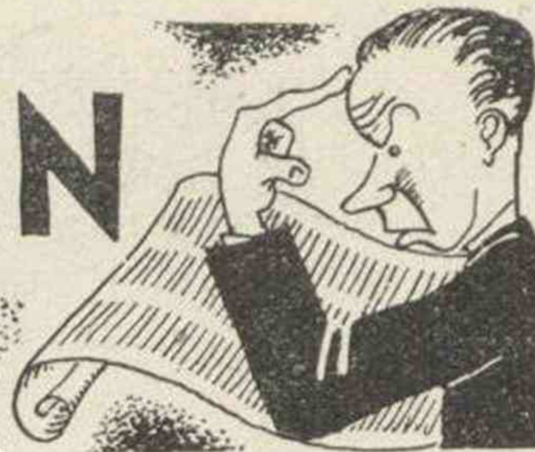
Het engels kongrestaal?
Volgens een statistiek van de Columbia University Press wer din internationale kongressen van 1923-1929 als officiële taal gebruikt: in 238 gevallen frans; in 186 keer engels; 161 keer duits; 36 keer italiaans en voort nog enige talen in mindere mate. In verscheidene kongressen zijn meerdere talen officieel toegelaten.
Uit deze gegevens blijkt, dat het engels toch in internationale bijeenkomsten niet de eerste plaats inneemt.

De scheurmakers.

Naar aanleiding van de oprichting van een nieuwe esp. organisatie, waarin alleen leden van de SDAP worden opgenomen, verscheen in LE van Oktober een artikel, onder de titel: „Volmaakt overbodig."
Ondergetekende vindt die titel veel te zacht uitgedrukt voor deze scheurmakers en er zijn geen woorden scherp genoeg om zulk een handeling af te keuren.
Is het aan deze mensen dan totaal onbekend, dat er in Amsterdam een paar afdn. bestaan, zg. fakaj grupoj, welke alleen leden van de moderne vakbeweging opnemen en dat deze fakaj grupoj zich principieel volkomen uit kunnen leven binnen het raam der Federatie? Moesten deze soc. dem. een nieuwe organisatie stichten om hun doel te bereiken? Neen, kameraden, honderd maal neen, want hun doel was ook bereikbaar binnen het raam van de Fed. Naar mijn mening moeten er bij deze mensen andere motieven aanwezig zijn dan de SDAP te veroveren voor Esperanto. De amsterdamse afdn van modern georganiseerde spoormannen en transportarbeiders zijn op dit terrein reeds enkele jaren werkzaam; en met succes. De UNFEG is een onderafdeling van de Ned. Ver. van Spoor- en Tramwegpersoneel, afd. Amsterdam, en wist reeds te bereiken, dat Esperanto een vast punt van bespreking uitmaakt op de kongressen en f 100 subsidie voor de hollandse sektie IFETT.
Van tijd tot tijd verschijnen er artikelen over het nut van Esperanto in haar orgaan „Het Weekblad". De transportarbeidersafd. is op dezelfde leest geschoeid, organiseert kursussen voor haar werkloze leden, die betaald worden door de organisatie. Ook op hun kongressen is Esperanto een vast punt van de agenda en in hun weekbladen verschenen artikelen over Esperanto, door beide afdn is een vaste basis voor Esperanto gelegd in hun organisaties.
En deze scheurmakers, die het alleen bij de SDAP niet zullen laten en zich vroeg of laat ook tot de modern georganiseerden zullen richten, dreigen dan ook de splijtzwam te steken in deze beide afdn, die hun sporen op dit terrein al lang verdiend hebben.
Hebben zij nog niet genoeg ervaring opgedaan in de laatste jaren met de dreigende scheuring in de moderne vakbeweging?
Neen, van deze mensen, van soc. dem. nog wel, had ik zo'n handeling niet verwacht, maar het zal hen vergaan als de scheurmakers in de moderne vakbeweging en verschrompelen tot niets.
Want *voor een nieuwe organisatie is geen plaats meer naast een organisatie als onze Federatie,* die zich reeds een plaats veroverd heeft.
En ik roep ze toe, keer terug van uw dwaalweg, want het is verloren energie en wilt ge uw doel bereiken, richt een afd. op naar het model van onze fakaj grupoj en ge zult slagen net als wij.
Niet door scheuring zult ge tot uw doel komen, dat leren ons duidelijk de laatste jaren, maar met een zo groot mogelijke eenheid en dat is onze Federatie van Arbeiders Esperantisten.

D. MULLER,
voorzitter U.N.F.E.G.

ONZE TAALRUBRIEKEN

DE VOORZETSELS VIII

INGEVAL VAN, BIJ (TER) GELEGENHEID VAN

Beide voorzetsels betekenen geenszins hetzelfde — het eerste komt voor een toestand of geval voor, het tweede voor een gebeurtenis — maar ze moeten tezamen besproken worden, omdat beiden in Esperanto bijna altijd door *okaze de* of *en okazo de* vertaald worden. Voor ingeval van zou misschien *kaze de* te prefereren zijn, maar deze vorm is ongewoon. Een grens tussen *okazo* en *kazo* is niet precies aan te geven. Bij *okazo* denkt men meer aan een gebeurtenis, wijl het woord immers van *okazi* = gebeuren is afgeleid.

Een paar voorbeelden:

Bij gelegenheid van het kongres ontmoette ik vele oude kennissen = Okaze de l' kongreso mi renkontis multe da malnovaj konatoj. Ingeval van koorts hale men onmiddellijk den geneesheer = Okaze (kaze) de febro oni tuj venigu la kuraciston.

INGEVOLGE, KRACHTENS, LUIDENS, OP GROND VAN.

In wezen is er weinig of geen verschil tussen al deze voorzetsels. Als vertaling kan dan ook voor al die gevallen *laŭ* genomen worden, alhoewel men schakeringen van betekenis wel kan uitdrukken door *sekve de, konsekvence de, konforme al, rezulte de* enz., soms ook *pro. Laŭ* heeft dus ruimer zin dan de genoemde samenstellingen. Maar hoeveel deze voorzetsels in wezen ook met elkaar overeenkomen, toch kunnen ze niet zonder onderscheid in elke zin gebruikt worden. Het gebruik hangt af van de oorspronkelijke betekenis van het voorzetsel zelf. Ingevolge en tengevolge van is *als gevolg van,* krachtens is *volgens kracht van,* luidens is *zoals luidt.*

Ziehier enkele voorbeelden, waarin al deze vormen verwerkt zijn. Zo men ziet, zijn er enige door anderen te vervangen, maar zeker niet allemaal: Wij zullen ingevolge uw bevel handelen = Ni agos laŭ via ordono. Ingevolge uw verzoek zend ik u.... = Laŭ (sekve de) via peto mi sendas al vi.... Luidens (ingevolge, op grond van) artikel zoveel = Laŭ (konforme al) paragrafo tioma. Krachtens zijn ambt mag hij daarin beslissen = Laŭ (sekve de) sia ofcio li rajtas decidi pri tio. Een lid mag een klacht inzenden krachtens (luidens) artikel 59 = Membro rajtas ensendi plendon laŭ (konforme al) paragrafo 59a. Hij is ontslagen op grond van een oneerlijke handeling = Li estas maldungita sekve de (konsekvence de, pro) malhonesta faro. Ingevolge het bevel van zijn meerdere moest hij onmiddellijk terugkeren = Laŭ (obee al) ordono de sia superulo li devis senprokraste reveni. Op grond van die getuigenverklaring is hij in vrijheid gesteld = Laŭ (sekve de, rezulte de) deklaro de tiu atestino li estas liberigita.

IN PLAATS VAN.

In plaats van is een voorzetsel of een voegwoord (in het laatste geval ook: in stede van). De vertaling blijft altijd *anstataŭ.* Is *anstataŭ* als voegwoord te beschouwen, dan kan het de voorwerps-n na zich hebben, wat soms noodzakelijk is ter voorkoming van misverstand. In dat geval denke men er een onbep. wijs achter. Voorbeelden:

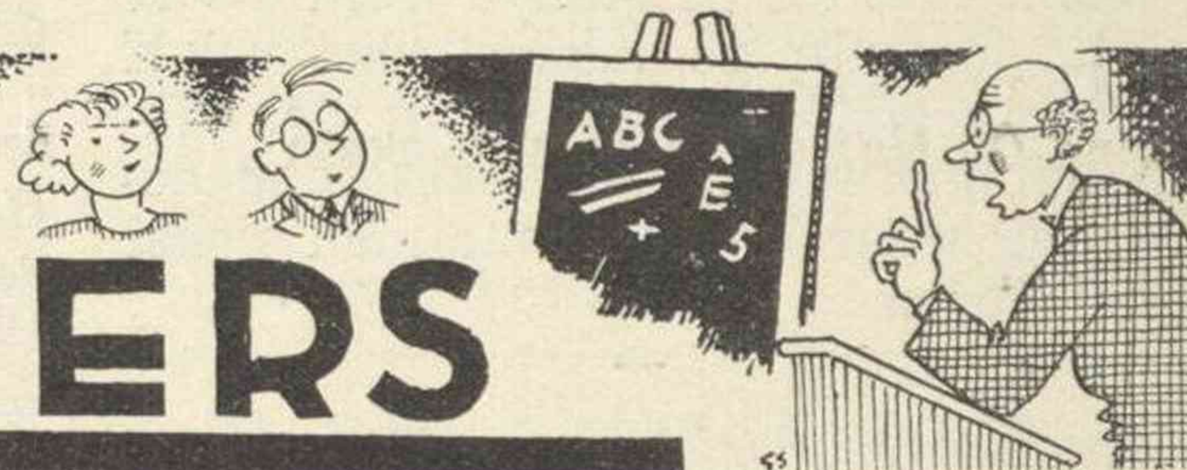
Piet sloeg Paul in plaats van Willem (W. sloeg niet) = Petro batis Paŭlon anstataŭ Vilhelmo. Piet sloeg Paul in plaats van Willem (W. werd niet geslagen) = Petro batis Paŭlon anstataŭ (bati) Vilhelmon. In plaats van een hoed zette hij een pet op = Anstataŭ ĉapelo li surmetis ĉapon. Zwijg, in plaats van te babbelen! = Silentu, anstataŭ babili! Hij gaf mij het boek in plaats van aan Jan = Li donis la libron al mi anstataŭ (doni ĝin) al Johano.

Volgt op het voegwoord *anstataŭ* een aantonende wijs, dan plaatst men er steeds *ke* tussen: Anstataŭ ke li faris sian liboron, li.... Anstataŭ ke li iris al la kunveno, li restis hejme.

In mijn plaats, in zijn plaats enz. kan door *anstataŭ* vertaald worden, maar duidelijkheidshalve moet men soms *en mia loko* of *mialoke* gebruiken. In uw plaats zou ik daar anders over denken = Vialoke mi pensus pri tio alie.

Afleidingen van *anstataŭ* zijn: *anstataŭi* = vervangen (in de plaats komen van, de plaats vervullen van), *anstataŭigi* = vervangen (in de plaats stellen van), *anstataŭa* = vervangings-, *anstataŭo* = vervanging, *anstataŭe* = in plaats daarvan, bijv.: Mi ne deziris eliri; anstataŭe mi legis libron = Ik had geen lust om uit te gaan; in plaats daarvan las ik een boek.

VOOR BEGINNERS

Wij roepen nog eens in de herinnering, dat de tegenwoordige, verleden en toekomende tijd in het Esperanto alleen dan gebruikt wordt, als wij de handeling als een feit beschouwen. Wij gebruiken deze tijden dan ook alleen, wanneer wij spreken over iets dat inderdaad gebeurt, gebeurd is of gebeuren zal.

Wanneer wij echter spreken over iets, dat onmogelijk gebeuren kan, omdat de voorwaarden ontbreken, die het gebeuren mogelijk maken, dan moeten wij in het Esperanto gebruik maken van de *„voorwaardelijke wijs”.* Dit levert voor de nederlandse beginneling vaak grote moeilijkheid op, omdat de nederlandse taal geen eigenlijke voorwaardelijke wijs kent.

Laten wij de volgende zin eens goed bekijken.

Als ik geld had, kocht ik een Esperantoboek.

Wij zien, dat wij in deze zin in het nederlands twee werkwoorden ontmoeten, die beide in de verleden tijd staan. Spreken wij nu inderdaad over iets, dat gebeurd is? Beweer ik, dat ik geld had en dat ik het boek kocht? Neen, integendeel, ik wil juist beweren, dat het geld mij ontbreekt en er van een boek kopen dus geen sprake kan zijn.

Zeg ik: „ik had geld en kocht een Esperantoboek”, dan gebruik ik in het nederlands dezelfde werkwoordelijke vormen en bedoel geheel iets anders. In de eerste zin was het geld er niet en dus was het kopen een onmogelijkheid. In de tweede zin was het geld er wel en werd het kopen een feit.

Waar wij in de tweede zin over feiten spraken, is de verleden tijd dus op zijn plaats.

Mi *havis* monon kaj *aĉetis* esperantolibron.

Spreken wij over de *onmogelijkheid,* dan moeten wij in het Esperanto de voorwaardelijke wijs gebruiken.

Se mi *havus* monon, mi *aĉetus* esperanto-libron.

Als er minder werkloosheid *was, zou* er meer welvaart *zijn.*

Se *estus* malpli da senlaboreco, *estus* pli da bonfarto.

De voorwaardelijke wijs wordt in het Esperanto ook gebruikt om twijfel of onzekerheid uit te drukken.

IN GEZELSCHAP VAN.

Evenals met (*per*) een versterking vindt in door middel van = (*pere de*), zo heeft ook met (*kun*) er een in in gezelschap van (= *kune kun*). *Kune* is een bijwoord van versterking bij *kun*, evenals ook in het nederlands bijwoorden van versterking bestaan naar toe, samen met, van af). *Kune kun* is dus ook de vertaling van samen met.

Voorbeelden:

Hij ging in gezelschap van zijn gezin op reis = Li vojaĝis kune kun sia familio. Tegelijk met de bestelde waren ontvangt u de rekening = Kune kun la menditaj varoj vi ricevos la fakturon. Ik zag hem samen met zijn zoon = Mi vidis lin kune kun sia filo. (Daar *kune kun sia filo* hier de waarde heeft van een bep. van gesteldheid, pas ik hier liever *sia* toe i. pl. v. *lia*).

IN WEERWIL VAN, IN SPIJT VAN, TROTS.

In weerwil van is *spite;* maar of *spite* tot de eigenlijke voorzetsels gerekend moet worden, daarover is men het in het algemeen nog niet eens. Immers, was *spite* een voorzetsel, dan zou men moeten zeggen: *spite tio* (= in weerwil daarvan), maar in vereweg de meeste gevallen treffen we *spite* in verbinding met *de (spite de tio)* aan. En ook vindt men wel *spite tion*. In een werk van een nederlandsen schrijver vond ik zelfs alle drie deze vormen, wat natuurlijk niet mag. Men kan er een bepaalde mening op na houden, maar dan handele men er ook consequent naar! Ziet men in *spite* een voorzetsel, dan *spite tio*. Wil men het als bijwoord beschouwen, dan *spite de tio* of *spite tion*. Maar nog juister lijkt mij de ook wel toegepaste vorm *spite al tio*, omdat in *spite* een actief begrip van tegenstand vervat is, als in *kontraŭe*, waar ook *kontraŭe al* krachtiger is dan *kontraŭe de*. En dan is ook een voorwerpsvorm na *spite* te verdedigen; immers, het werkwoord *spiti* (= weerstreven) is overgankelijk, evenals *rilati*, zodat naast *spite al io* (en *rilate al io*) ook *spite ion* (en *rilate ion*) kan gebruikt worden.

Een voorbeeld: In weerwil van het verbod zette hij toch zijn plan door = Spite al la malpermeso li tamen insistis en sia plano.

Een zuiver bijwoord is *spite* in: Spite diri ion = Iets zeggen met het doel te weerstreven.

Andere afleidingen: *spita parolo* = een weerstrevend woord, *spite iun* = iemand weerstreven, *spito* = weerstreving, tegenkanting.

JEGENS.

Jegens betekent *ten opzichte van*. Meestal kan de vertaling *al* zijn; alleen wanneer het voorafgaande werkwoord een krachtiger voorzetsel eist, moet *kontraŭ* gebruikt worden. Het krijgt dan meer de betekenis van *in strijd met*.

Een paar voorbeelden: Weest oprecht jegens iedereen! — estu sinceraj al ĉiu ajn! Zijn gedrag jegens zijn ouders was zeer onbehoorlijk = Lia konduto al siaj (m. i. juister dan *liaj*) gepatroj estis tre nedeca. Hij gedroeg zich slecht jegens hen = Li kondutis eĉ malbone kontraŭ ili. Jegens God = Al Dio. Zondigen jegens God = Peki kontraŭ Dio.

B.v.: Zou ik dat doen? Ĉu mi farus tion?

Zoudt gij dat kunnen geloven? Ĉu vi povus kredi tion?

Zouden zulke dingen kunnen gebeuren? Ĉu tiaj aferoj povus okazi?

Ook gebrukt men de voorwaardelijke wijs wel eens als beleefdheidsvorm. Zoudt gij zo goed willen zijn mij een gulden te lenen? Ĉu vi bonvolus pruntedoni al mi guldenon?

Ook wordt de voorwaardelijke wijs wel gebruikt, indien de voorwaarde wordt verzwegen, b.v.:

Ik zou zeker gaan. Mi certe irus. Verzwegen wordt hier *„als men mij uitnodigde"*.

Wij zouden dat nimmer dulden. Ni neniel tolerus tion. Verzwegen is *„als men ons dat aandeed"*.

Om te kennen te geven, dat wij een handeling gaarne tot stand zagen komen, gebruiken wij de gebiedende of ook wel de aanvoegende wijs.

Daar deze beide wijzen uitdrukking geven aan wat gewenst of verlangd wordt, hebben zij in Esperanto dezelfde vorm. Beide wijzen worden verkregen door achter de stam *u* te plaatsen.

Als ik zeg: „eet zoveel gij wilt", dan spreek ik niet over een feit, want of gij aan mijn maanwoord gevolg zult geven, heb ik nog af te wachten. Ik druk hier slechts mijn wens, mijn verlangen uit.

„Jongens, let op!" Dit zeg ik slechts, als ik meen, dat de oplettendheid wel wat te wensen overlaat. Ik geef als mijn wens te kennen, dat zij zullen opletten.

Manĝu tiom, kiom vi deziras. Knaboj, *atentu!*

Spoor uw vriend aan, dat hij ook Esperanto *gaat leren*. *Instigu* vian amikon, ke ankaŭ li *lernu* Esperanton.

Het is te wensen, dat een dergelijk ongeluk u nooit *overkome*(*overkomt*). Estas dezirinde, ke tia malfeliĉo neniam *okazu* al vi.

Het is niets meer dan uw plicht, dat gij uw medemensen helpt. Estas nur via devo, ke vi *helpu* viajn kunulojn.

De wellevendheid gebiedt, dat gij *opstaat*. La ĝentileco ordonas, ke vi *ekstaru*.

Laten wij *gaan!* Ni *iru!*

Weest gij nu verstandig en *doe er het zwijgen aan toe!* Vi *estu* saĝa kaj *silentu!*

Overtuigt u van het nut van het Esperanto en *maakt* met ons *propaganda* voor deze internationale taal! *Konvinkiĝu* pri la utilo de Esperanto kaj *propagandu* kun ni tiun ĉi internacian lingvon.

Alle hierboven kursief gedrukte werkwoorden geven een wenselijkheid of verlangen te kennen. Zij staan dan ook in de gebiedende of in de aanvoegende wijs.

TER VERTALING.

Arbeiders, waarom zoudt gij geen Esperanto leren? Ik zeg, dat hij de waarheid spreekt. Ik wens, dat gij de waarheid spreekt. Wist ik maar waar deze man woonde. (Vert.: Als ik maar wist, waar deze man woont.) Wij wisten waar deze man woonde. Zoudt gij zo goed willen zijn mij een potlood te geven? Weest voorzichtig met vuur! Gij zult niet doden! Komt, ziet en overtuigt u! Lang leve onze vriend! Zoudt gij die moeilijke zin kunnen vertalen? Kameraden, laten wij propaganda maken voor Esperanto. Als ik rijk was, zou ik veel goed doen. Wat gij niet wilt, dat u geschiedt, doe dat ook niet aan anderen! Als de mensen begrepen wat oorlog betekent, zouden zij waar schijnlijk wat minder oorlogszuchtig zijn. Waarom zouden wij niet strijden voor de vrede?

VERTALING VORIGE OEFENING.

Esperanto, kiu estas internacia lingvo, povas esti armilo (batalilo) en nia batalo. Homoj, kiuj povas paroli kaj aŭdi, ne bezonas konduti kiel surdmutuloj. Kiuj venos tro malfrue, trovos la pordon fermita. Kion oni ne komprenas, oni povas demandi. Tiu libro apartenas al la publika biblioteko. Tio ne estas vera, ĝi estas mia (apartenas al mi). Libro, kiu apartenas al la publika biblioteko, surhavas stampon. Vi forgesas, ke la viro, pri kiu vi parolas, estas via patro. Doktoro Zamenhof, kiu naskiĝis en mil okcent kvindek naŭ, mortis en mil naŭcent dek sep. Arbo, kiu estas tre granda kaj dika, estas arbego. Bestojn, kiujn ni utiligas al ni, ni nomas dombestoj. Bestoj, kiuj mamnutras siajn idojn, estas mambestoj. La lando, en kiu (kie) ni loĝas estas Nederlando. Kiu ne estas forta, devas esti ruza.

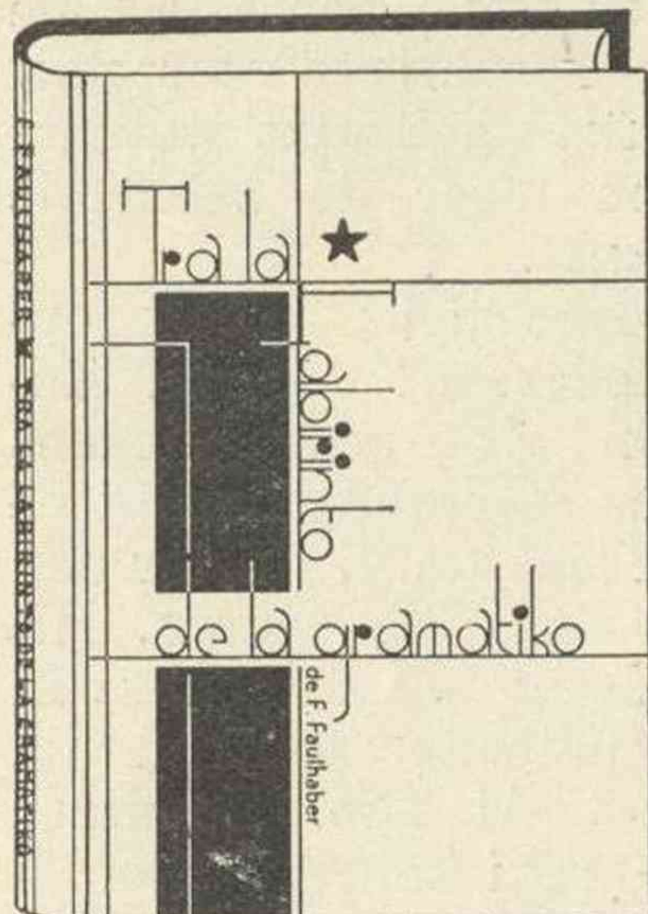
15 DECEMBER

DR. ZAMENHOF'S GEBOORTEDAG

DE DAG VAN HET ESPERANTOBOEK

ELKE ESPERANTIST EEN EIGEN BIBLIOTHEEK

ONZE EIGEN UITGAVEN

TRA LA LABIRINTO de la Gramatiko door F. Faulhaber.
Handleiding in de nederl. taal ten dienste van kursusleiders en examenkandidaten. In 2 termijnen betaalbaar. 340 pag. In linnen band .... f *2.50*

LA UNUAJ PAŜOJ en nova mondo.
Een serie van 5 esperanto-leesboekjes door Annie Rebers, met tekeningen van Ger Sligte. Elk deeltje 16 pagina's f *0.12½*, de 5 deeltjes te zamen .. f *0.55.*

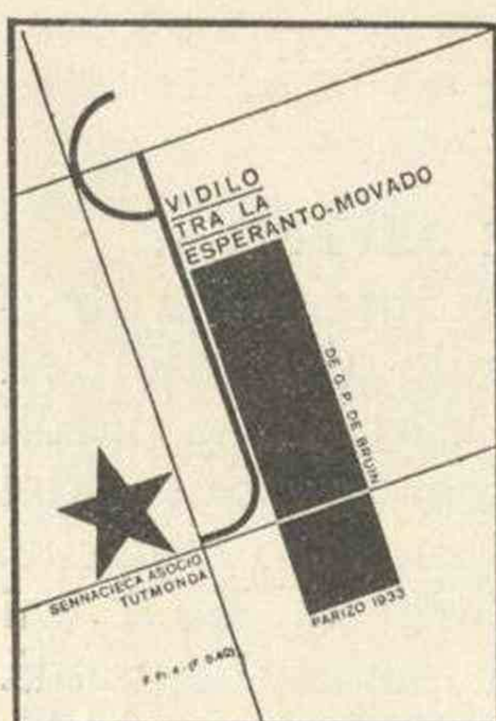
LA KONSILANTO pri la esp. gramatiko door G. J. Degenkamp.
Een serie van 70 artikeltjes verklaart in het nederlands de meeste taalmoeilijkheidjes.
120 pagina's. f *0.85*, gebonden f *1.05.*

NI KANTU ! Een bundel, inhoudende een 100-tal esperanto-liederen, verzorgd door P. Krijt, B. Rijpstra en J. van Scheepen.
96 pagina's. .... f *0.25*

ZAKWOORDENBOEKJE FLE.
Vertaling van 2400 esperanto- en 2800 nederlandse woordjes, samengesteld door H. W. Alings.
80 pagina's .... f *0.12½*

GVIDILO tra la esperanto-movado door G. P. de Bruin.
Kort overzicht, in het esperanto, van de geschiedenis en ontwikkeling van esp.
48 pagina's .... f *0.40*

ESPERANTO KATALOGUS van de Libro-Servo FLE.
Bevat een groot aantal esperanto-literaire en studiewerken enz. Geïllustreerd.
40 pagina's. *Gratis.*

NIA LERNOLIBRO (Ons Leerboek) voor de intern. taal esp. door Jac. Lem Jr. (nog een aantal ex.) Prijs f *0.90*, geb. f *1.05.*

LA KOMENCANTO door G. P. de Bruin.
Eenvoudig esperanto-leerboek.
(Gebonden uitverkocht). 148 pag. f *0.90*

La Komencanto,
ankaŭ de Nia Lernolibro,
ĉe La unuaj paŝoj en nova mondo,
kun la Zakwoordenboekje FLE,
kaj per la Gvidilo tra la esp. movado,
informiĝu ĉe La Konsilanto pri la esp. gramatiko,
por povi iri Tra la Labirinto de la gramatiko,
tiel, ke ĉiu Laborista Esperantisto,
povos fariĝi La Progresanto,
(nur por infanoj alia estas La Vojo),
sed antaŭ ĉio: Ni Kantu!

De uitgaven van de Federatie van Arbeiders-Esperantisten zijn goed en goedkoop, uiterlijk en innerlijk wel verzorgd.

Bestel alles bij de boekendienst onzer Federatie, de **LIBRO-SERVO FLE** Postbus O 50, A'dam (O.)' Postgiro 111278

Nog eens de kindercursussen.

Het doet me buitengewoon veel genoegen, dat gekdoj Vrees zijn ingegaan op mijn artikeltje over het werk onzer kinderen, deels omdat ik met hen mee kan voelen, wanneer ze schrijven, hoe het eigenlijk zou moeten zijn, deels omdat ik zal moeten aantonen, dat al die toekomstdromen niet anders dan dromen kunnen blijven, hoe graag we het ook anders zouden wensen. En we zullen voldoende praktische zin moeten tonen om fantasie en werkelijkheid van elkaar te onderscheiden. Ook dan blijft er nog een voldoende groot arbeidsveld over.

Wie komen er op onze kinderkursussen? Voor 't overgrote deel kinderen van esperantisten en daarnaast een zeker aantal die zelf zich tot de zaak voelen aangetrokken. Bij de eersten is al weer een gedeelte, dat gaat, omdat het ouderlijk gezag een woordje meespreekt en een ander deel, dat de kursus volgt omdat Jan of Piet, Trijntje of Klaartje die ook volgen. En zolang dit ouderlijk gezag zich laat gelden, blijven ze de kursus volgen. En dat gaat goed, als ze 13, 14 of 15 jaar zijn. Maar als ze 16 tot 20 worden, hoe staat het er dan mee? Zijn die jaren niet, wat men vroeger noemde de „vlegeljaren”? De tijd, waarin het kind alles wat in zijn ogen kinderlijk en kinderachtig is, overboord werpt en tastend en zoekend zijn weg tracht te vinden naar de grote-mensen maatschappij? Dat streven uit zich bij de jongens veelal in een soort van ongebondenheid, brutaliteit, geblaseerdheid, een neiging tot het maken van herrie en drukte, zelfoverschatting, enz. Bij de meisjes komen daarnaast nog nuffigheid, de zucht naar opschik en vaak verlegenheid. Ieder, die wel in aanraking komt met de jeugd op die leeftijd, weet, hoe moeilijk het is, ze voor een of ander idee warm te maken of nog erger te houden. Eventjes! O ja! dan gaat het, maar al heel gauw menen ze, dat ze het dóór hebben, en — de belangstelling is verdwenen.

Hier ligt ook voor de verschillende jeugdorganisaties de moeilijkheid. Het is heel gemakkelijk kinderen op 13-, 14-, 15-jarige leeftijd de jeugdbeweging binnen te voeren, maar het is — vraag het maar aan de leiders — o zo moeilijk om ze te behouden op de leeftijd tussen 16 en 20 jaar. En dan is dat een beweging, die er op is ingericht om ze te behouden, die alles doet wat ze kan om ook in die moeilijke jaren aan de jeugd datgene te bieden, wat haar belangstelling heeft en wat haar op kan voeden tot vrije, zelfstandige mensen, waarvan later de maatschappij zijn voordeel kan trekken. En wat biedt zij ze niet? Spelen, dansen, gezellige avonden, wandelingen, sport, kamperen! Ga maar door! En ondanks dat alles is haar grote zorg: Hoe behouden we ze!

En denken nu heus gekdoj Vrees, dat het aan ons zou gelukken, de jeugd wel te behouden? We zouden het werk der jeugdorganisaties over moeten doen, beter moeten doen zelfs, om dan ten slotte tot de erkenning te komen: Ook wij kunnen het niet.

Wat is het, dat ons, volwassenen, in Esperanto aantrekt? Allereerst het mooie idee: Wereldtaal. De strenge logica in grammatica en woordvorming is het geweest, die ons tot Esperantisten heeft gemaakt en de interna ideo, die Esperanto omzweeft was het, die ons verhief tot idealisten en propagandisten.

Wij vragen nu: zijn onze achttienjarigen gevoelig voor die idee, voor de strenge logica, voor de idealistische kant van onze strijd?

En al weer moet het antwoord luiden: geenszins. En daarom is het mijns inziens veel beter met een betrekkelijk kleine gideonsbende de strijd voor Esperanto te aanvaarden, dan een groot leger te maken van lauwen en halve Esperantisten, die ten slotte onze overwinning in de weg zullen staan. Wie wij als kind voorbij zijn gegaan, vinden we wellicht later als volwassen propagandist in onze rijen terug. Dat hangt slechts af van onze propaganda. Als we die maar waardig weten te voeren ('n eresaluut hierbij aan ons orgaan L E), zullen we zeker overwinnen!

Een andere vraag is deze: Ligt het op onze weg, de leiders der jeugdbeweging nogmaals van het nut van Esperanto te overtuigen? Och ja, waarom niet? Maar die geloven, haasten niet. En als wij onze propaganda maar blijven voeren, overal en altijd klaar staan de hoge idealen van onze wereldtaal te verdedigen, dan komt vanzelve de tijd, dat de jeugdbeweging tot Esperanto komt. Wilt ge het bewijs? Hier is het.

Een paar jaren terug sprak de padvindersbeweging zich uit tegen Esperanto. Nu krijgen we hier de padvindersjamboree en — de leiders besloten, voor die samenkomst een kursus in Esperanto te volgen. Wat dus inhoudt, dat ten minste in ons land na korte of lange tijd de hele padvindersbeweging Esperanto gaat beoefenen. Zo zal het gaan met elke jeugdbeweging, onafhankelijk van richting of geloof. Nogmaals: Wij hebben geen haast! Niet wij kunnen Esperanto invoeren, maar met onze hulp en onder onze leiding zal het Esperanto zich zelve invoeren. Dat moment kunstmatig te verhaasten kan voor ons ideaal alleen schade betekenen.

H. H. Suurmans.

Een andere stem.

Alvorens te beginnen bij het onderwerp „onze kinderkursussen”, wil ik even dit zeggen, dat hetgeen kdo Suurmans in z'n Okt.-artikel als bezwaar stelt tegen kinderkursussen, evenzeer geldt voor onze kursussen voor ouderen en ik hoop, dat hetgeen ik hieronder zal schrijven over kinderkursussen, tevens zal worden begrepen, alsook de kursussen voor volwassenen rakende.

Kinderkursussen is een moeilijk probleem. Esperantist zijn geeft vreugde. Zie maar eens de beginnende, die z'n eerste brief uit een ver land heeft ontvangen, hoe blij en trots hij is. En ik zelf, wat een vreugde, toen ik voor het eerst twee dagen lang een trambestuurder uit Noorwegen mocht vergezellen door de stad. Met hem te kunnen spreken over vele onderwerpen, natuurlijk in 't esperanto, want hij verstond geen hollands en ik geen noors. En nu.... zou ik esperanto niet willen missen.

Mogen wij de jeugd dat onthouden, omdat het zo moeilijk is aan hen les te geven. Neen kameraden, al was het duizendmaal moeilijker.

Reeds vele jonge esperantistjes hebben vriendjes in het buitenland en vertellen elkander over hun omgeving, ruilen postzegels, lucifermerken, foto's enz. Daarbij zou ik nog vele aangename herinneringen van ontmoetingen met jonge buitenlandertjes kunnen beschrijven, maar tot hiertoe zij genoeg verklaard, waarom wij door moeten gaan met lesgeven aan jongeren. En laten we nu de moeilijkheden eens onder de loupe nemen.

Punt één is, de kinderen te krijgen die uit eigen wil esperanto wensen te leren. Men moet het hen niet opdringen, maar na een niet overdreven voorstelling van esperanto te hebben gegeven, hen zelf laten beslissen.

Welnu, heeft men de kinderen, dan komt de moeilijkheid n.l. de kursusleider. Over welke kapaciteiten beschikt deze? is de vraag. Het is nu weer het zelfde als eens door kam. Faulhaber gezegd: „aardappelen schillen met de bijl.” Het noodzakelijke. Men heeft niet te kiezen tussen een perfekte en een nog betere onderwijskracht. Maar wel kan geëist worden dat wie een kursus leidt, zich bewust moet zijn van z'n taak, want dan zal deze al het mogelijke moeten doen om het werk te volbrengen, n.l. de kinderen bijeen te houden en aan hen het waardevolle bezit van esperanto te doen toekomen.

Wat moeten wij doen? Niet 'n ieder is een geboren paedagoog, maar m.i. kunnen wij allen ons de kennis eigen maken een kursus goed te leiden.

Het leerboek is van groot belang en een steun voor den kursleider, maar ook daar valt veel over te zeggen en met ongeduldig verlangen wacht ik op een goed kinderleerboek der Federatie.

In het onderschrift van de Red. L.E. bij het artikel van kam. Suurmans, geeft de redacteur goede raad en tot slot zegt deze: „Vele mogelijkheden zijn er, maar men moet ze volledig benutten”; maar voor alles **kennen**, is mijn toevoeging.

Welnu, hiervoor hebben we L.E. om onze kennis en ondervindingen openbaar te maken ten gunste van de velen die, allen voor zich, met veel schade en moeilijkheden trachten te weten te komen.

Ondervinding heb ik zelf nog niet veel, maar zoals ik het zie „hoe het te moeten regelen”, wil ik gaarne hieronder doen volgen:

Momenteel heb ik 30 kinderen in 3 groepen en ga als volgt te werk. Ik maak zelf de lessen. Met les één heb ik direkt tellen laten leren. Dit geeft een uitspraakoefening, die tevens een beeld geeft van de logika in esperanto. „Esperanto is logisch” en dat is m.i. de moeilijkheid, want in onze moedertaal zijn we niet gewend ons altijd logisch uit te drukken, vooral het kind, dat nog zoveel van, door moeder aangeleerde, zinnen gebruik maakt. Een moeilijkheid bij het lesgeven zelf is te zorgen, dat er opgelet wordt. Alle mogelijke en onmogelijke middelen moet men toepassen om aller aandacht te krijgen voor hetgeen geleerd moet worden. Als men weet, dat kinderen aan stilzitten en zwijgen een hekel hebben, trachte men zoveel mogelijk gebruik te maken van de wil om te spreken. Ik geef ze dan ook direkt zoveel mogelijk spreek- en leesoefeningen. Laat ze zelf spreken! Moeilijk uit te spreken woorden zeg ik voor. Vele grammatikale regels kan men zo in toepassing brengen. Ik vraag geen stilte voor het uitleggen van een regel, maar gebruik een stilte of aandachtig moment om iets uit te leggen. Hoofdzaak is dus verder om materiaal te hebben om hen in 't esperanto aan 't spreken te houden over dingen, die voor hen interessant zijn. Ook gebruik ik reeds na de tweede les een kwartetspel. Jammer genoeg is het kwartetspel van Slavenburg nog te moeilijk daarvoor, dus moest ik zelf iets samenstellen met simpele woorden zonder achtervoegsels.

Zingen is ook gewild, en heeft voor de uitspraak waarde.

Met dit al hoop ik een sfeer te scheppen die noodzakelijk is; waarin ze zich thuis voelen. Daarom zou ik gaarne zien, dat de jeugdorganisaties (in 't bijzonder de AJC) de kursussen vormden, omdat de jongens en meisjes zich daar meer thuis voelen en de kursussen blijven volgen.

Ten slotte nog mijn mening samengevat over de eisen gesteld aan de kursusleiders. Kennis van grammatikale moeilijkheden is mooi ze te bezitten, maar bovenal de kennis voor het regelen van een kursus, als de natuur hem niet begaafd heeft met een paedagogisch talent, zodat onze kameraden plezier krijgen in de studie.

Welnu, ik heb het mijne gezegd en ik hoop, dat ook anderen het hunne zullen zeggen, tot welzijn van ons gemeenschappelijk streven om ook anderen deelgenoot te maken van wat Zamenhof ons geschonken heeft.

Doco. Hago.

NIEUWE UITGAVEN

Cezaro. Marko Jelušić; el la kroata kaj germana tradukis Ivo Rotkvić. Eldono de la tradukinto, kom. de „Literatura Mondo". 13 x 19 c.M., 536 paĝ. Prezo f 5.50.

„Cezaro" prezentas romansimilan biografion de Julio Cezaro, la fondinto de l' Romia Imperio. Ĝi ne estas seninterrompa rakonto pri tiu heroa figuro, sed pliĝuste fragmentoj el liaj vivo kaj agado, pli malpli fantazie pentritaj laŭ konservitaj antikvaj historioj. Speciale interesaj estas la priskriboj pri la soldata vivo en la tendaroj, la ekspedicioj en Gallio kaj Britio, kaj ne malpli la intrigoj inter la Romiaj aristokratoj. Ĝenerale la diversaj scenoj estas atentostreĉe rakontitaj.

Laŭ lingva vidpunkto la traduko estas bonega. Speciale rimarkinda estas la fakto, ke, escepte de l' vorto „nervoza", mankas en ĝi neologismoj. Mi ne volas diri per tio, ke mi ĉiakaze malaprobas neologismojn, preferante kian ajn, eĉ rigide longan vortkombinon. Male; sed malaprobinda miaopinie estas la fakto, ke pluraj aŭtoroj tro facile uzas neologismojn, aŭ ne klopodante esprimi ian sencon per alia vorto Esperantamaniere formebla, aŭ imagante, ke la elektita neologismo havas pli internacian aŭ pli belaspektan formon. Rotkvić konfesas mem, ke li renkontis diversajn problemojn, tradukante tiom ampleksan verkon, kaj klopodante uzi simplan lingvaĵon. Sed sian taskon li plenumis efektive kun sukceso. Li pruvis, ke esperanto estas lingvo vivanta, kun propra karaktero, sendependa de naciaj lingvoj. Kiel bonege li sciis utiligi ĉiujn eblojn de la lingvo, montros jenaj ekzemploj, prenitaj el multaj: Hejmsidulaĉo (huishen); tablofrunte (aan het hoofd van de tafel); mencii ion pretere (iets in 't voorbijgaan vermelden); kato sunĝuas, aseroj flugilante ekinsultas.

Ofte Rotkvić uzas adjektivojn kaj substantivojn verbe aŭ participe, sed ne troigas intence, kiel kelkaj aŭtoroj ŝate faras. Ekzemple li diras, ke: „neĝe blankas" aŭ „arde flavas muroj de l' vilaĝoj kaj bienetoj". Kaj, anstataŭ multvorte klarigi, ke vestiblo havas pordon, tra kiu oni povas eniri la ĝardenon, li diras simple: ....„el la vestiblo pordanta en la ĝardenon."

Tute prave la tradukinto distingas inter la Roma ĉefurbo kaj la Roma ŝtato, nomante la duan „Romio". Speciale mi mencias tion ĉar foje mi trovis en iu recenzo kritikon pri tiu vorto. Cetere li uzas „io" por landnomoj en „Britio, Gallio" k.s.

Restas nur malmulto kritikinda. Kiel tian mi menciu nur la sinsekvon de similsonaj konsonantoj en unu vorto, kiel ekzemple „sukguto krucstrekas, pikglavo." G. J. D.

—

Samideana Vortaro de Julie Šupichová. Eld.: Esp.-eldonejo Ant. Prazák, Jablonné nad Orlicí, Ĉeĥoslovakio. 20 pag. 9½ x 14 c.M. Prezo: f 0.17½ aŭ unu respondkupono.

Vera vortareto tio ne estas; nur kelke da samideanaj pensoj, ordigitaj laŭ vortare alfabeta sinsekvo. Multaj el tiuj pensoj enhavas vere pripensindan kernon. Mi citu nur tri el ili:

Aboni — niajn gazetojn ne sufiĉas. Oni devas legi ilin.

Efektivigi — la grandan ideon de la tuthomara fratiĝo Esperanto povas certe — sed ĉu ankaŭ la nuntempaj esperantistoj?

Saman — ideon pri diversaj problemoj de niaj komuna celo ne havas ĉiam „samideanoj".

Koncize: multaj veroj sur kelke da paĝoj. La nomo de l' konata aŭtorino garantias belan lingvaĵon ĉiurilate. G. J. D.

De PTT-Esperantist. Methodische Esperanto-leergang met UTT-uitdrukkingen en gesprekken door J. B. B. Dufrenne, Oud-Referendaris 2e klasse der PTT. Voorzitter van de Internationale Bond van PTT-Esperantisten (ILEPTO). Uitg.: Centr. Bond van Ned. Post-, Telegraaf- en Telefoonpersoneel, Marconistraat 96, 's Gravenhage. 104 blz. 13½ x 19½ c.M. Prijs? ?

Wederom een leerboekje, doch gelukkig voor een bepaald terrein, want „het aantal Esp.-leerboeken is groot" leest men in de inleiding door den „Orgaan"-redacteur van C.B.P.T.T. geschreven. Bijna zou ik zeggen: te groot. Toch meen ook ik, dat dit boekje weer in een speciale behoefte zal voorzien. Immers, het is een bijzondere leergang voor PTT-personeel, geheel aangepast aan de behoeften, die in die kring en dienst gevoeld worden.

De verdeling der leerstof over de lessen is overzichtelijk. Zoals te begrijpen is, zijn vakkundige woorden en uitdrukkingen zoveel mogelijk door het boekje verwerkt. Aangaande de behandeling der taal zelf dienen echter enkele opmerkingen gemaakt te worden:

De uitspraak van de klinkers in aangegeven als het midden te houden tussen de nederl. gerekte en z.g. korte klinkers (b.v. deken en dek). Is dit als compromis bedoeld tussen de aanhangers van Esperanto en Eespeeraantoo? Ik zie geen kans een klank te vormen tussen e en ee of e en oo.

Onjuist is de onderscheiding tussen **i sin** en **iĝi**, waar de schrijver zegt, dat „Mi laviĝis de toestand aangeeft van „gewassen te zijn", dus het gevolg van het „sin lavi". Het verband tussen aanvoegende wijs in bijzin en werkwoord in hoofdzin is den schrijver niet duidelijk. Hij wil bv. zo'n aanvoegende (= gebiedende) wijs na **timi** (Mi timas, ke li estu malsana), na **estas eble** en na het lelijke **se ne ke.**

Trots de juiste verklaring in onderscheid tussen **multaj** en **multe da** komt in een oefening een verkeerd gebruik van **multe da** voor. Ook de toevoeging van **vi** bij de geb. wijs tot meer dan één persoon, heeft geen zin.

Voorts hier en daar een nederlandisme als **foje** (gustumu foje).

Overigens is het boekje heel practisch, al wil het, volgens den schrijver, geen aanspraak maken op volledigheid; en ik twijfel er niet aan, of het zal zijn weg wel vinden onder het PTT-personeel, waar juist kennis van talen, incl. Esperanto, van zo groot belang is. G. J. D.

REFOJE LA ISE AFERO.

Daŭrigante mian artikolon en la antaŭa numero de L E mi povas sciigi, ke sekve de suprenomita artikolo, Kiewiet pagis la ŝuldon al nia sekcio.

Samtempe li skribis, ke nek li, nek ISE enpoŝigas la kurskotizojn, sed tiu mono restas en la manoj de la kursanoj, kiuj poste decidos kion fari per ĝi. La kursanoj konfirmis tion.

Tiu ĉi financa parto de mia artikolo do povas esti forigata. W. C. A. Heessels,
Sekr. Sekcio Hago V.

PROPAGANDA IN AMSTERDAM V.
Met de hoed in de hand komt men door 't ganse land, maar met esperanto in de mond, komt men heel de wereld rond.

Ĉe Vara, Hilversum, Nederlando 301.5 M., aranĝitaj de la Federacio de Laboristaj Esperantistoj (MET 17.10-17.30 horo; Okc.ET 16.10-16.30; OrET 18.10-18.30).

—

7 Dec. (17.10-1740 MET).
De kaj por la infanoj.

1. Enkonduko nederlandlingva de kdino L. Tillema-Heijnen.
2. Intervjuo kun la infanoj (nederl.).
3. Kelkaj infanoj salutas eksterlandajn korespondantojn.
4. Fino.

—

21 Dec. Par. de kdino M. Koch.
Temo: Literaturo en esperanto.

—

4 Jan. (19.10-19.30 MET).
Par. kdo Degenkamp. Temo: Esperanto kiel logika lingvo (por komencantoj).

—

18 Jan. (19.10-19.40).
Par. kdo Degenkamp. Temo: Pritrakto de la esp. gramatiko por nederlandanoj. Komunikoj (esp. lingvaj).

—

(Al esperanto-gazetoj ni petas transpreni ĉi tiujn informojn en la esp. programoj. Ni rimarkas, ke tio nur tre malofte okazas!)

ROTTERDAMA SAT-RONDO.

La 17an de Novembro proksimume 50 kdoj vizitis la kunvenon, kie kdo Leerentveld per bonelektitaj vortoj kaj faktoj skizis la disvolviĝon de la religio. Samdate la kunveno decidis ree kunveni la **22an de Decembro** en kunvenejo de sekcio IV, Schoonoordstraat 42 (N.) Tie kdo Wels faros koncizan enkondukon pri SAT kaj la decidoj de la lasta SAT-kongreso. Diskutado dezirata. Komenco matene 10.30 horo. Venu grandnombre.

VAN DE REDACTIE.

Volgend LE verschijnt 11 Januari. Kopie bij den redakteur uiterlijk 4 Jan. Liefst vroeger.

Enkele foto's waren niet scherp genoeg om te plaatsen.

J. M. te U. Voor de bestrijding van het fascisme hebben we onze politieke e. a. organen, die daarin leiding geven.

M. A. E. te A. Zo mogelijk in het Januarinummer.

R. V. te N.; W. J. E. te R.; F. K. te V.; Maandag 2 Dec. ontvangen. Te laat voor dit nummer.

GRAMOFONDISKO.

Bona kristnaska donaco. „La Internacio" kaj „La Espero" kantita de „La Kantobirdaro", Stokholmo. Prezo 3 sv. kr. plus afranko por Belgio kaj Nederl. 2 kr. En Holanda mono do proksimume 2 guldenoj. Mendu kaj pagu ĉe Esperantosangkoren, upplandsgat 1, Stockholm, poŝtĉeka konto 57650. Ĉe 10 diskoj 10% rabato.

Dit woordenboekje, samengesteld door den redakteur van ons orgaan, kdo H. W. Alings, is nu eens werkelijk een *zak*-woordenboekje, dat men steeds gemakkelijk bij zich kan dragen. Het formaat is 12½ bij 10 c.m. en bevat 80 pag. in twee kolom met duidelijke letter. Het is daardoor geschikt voor ieder esperantist en beginneling.

De beginners zet het aan tot woordvorming, en studie op tijden, dat men geen studiemateriaal bij zich heeft, daar 2400 esperanto-stamwoorden zijn gegeven en een serie voor- en achtervoegsels met de korrelatieven, welke men uit z'n leerboek geleidelijk leert. Voor esperantisten is 't een gemak 't steeds bij zich te hebben en te raadplegen, als geen uitgebreider woordenboek bij de hand is.

Ook al, omdat het de gramm. uitgangen geeft, als in Plena Vortaro aangegeven. Het nederl.-esp. gedeelte bevat 2800 woorden met vertaling.

De prijs is zó, dat ieder dit kopen moet, ook al bezit men andere woordenboekjes. Het zakwoordenboekje FLE is anders. Het is 't goedkoopste en handigste woordenboekje voor slechts f 0.12½.

ONS STUDIEBLAD

Zij, die zich nog niet abonneerden hierop, kunnen dit alsnog doen.

De twee verschenen nummers van de tweede jaargang kunnen nog nageleverd worden.

De abonnementsprijs ad f 1.25 per jaar (voor niet-leden der Fed. f 2.—) kan ook in twee termijnen betaald worden. Postwissel of postgiro 144698

Het aantal abonnees is nog lang niet voldoende.

Abonneert u nu nog bij de administratie, Postbus W 6.

Pri Devoj.

's Gravenhage 211533. SAT, 67, Av. Gambetta, Paris 20.

Jen la adreso de via ĝirbileto por ĉia pagado al SAT.

Jam estas decembro kaj baldaŭ ni sidos ĉirkaŭ la ŝatata hejma tablo, atendante la diversspecan bruadon, kiu sciigas al ni, ke nova jaro komenciĝas.

Venos al ni sentoj malsamaj. Sentimentaleco, malespero, kuraĝo, indiferenteco kaj ĝojo interpuŝadas en ni. Ni pensas pri la estonto, ni meditas pri la pasinto.

Kiel ni agis dum la jaro ĵus finiĝinta? Ĉu ni faris nian devon? Ofte jes, ĉar oni devigas nin fari nian devon. Sed estas aliaj devoj, post kiuj ne venas puno, se ni ilin malatentas. Estas la devoj, kiujn ni libervole akceptis plenumi, aŭ kiuj dependas de nia konscio. Ili estas la devoj moralaj, disciplinaj. Ĉi tiuj ja estu al ni la plej sanktaj, precipe ĉar ili dependas de nia libervolo. Ni batalas por libereco — ĉar tiun liberecon ni taksas alta — ne por eviti la plenumon de niaj devoj, sed por anstataŭi ilin per devoj libervolaj, kies plenumo donas al ni apartan ĝuon. Kaj rigardante malantaŭen, ni konstatas, ke multaj de ĉi tiuj devoj ne estas plenumitaj, prokrastitaj ĝis.. kiam? Tiam ne povas ne veni al ni sentoj de malkontento pri ni mem, ĉar montriĝis, ke ni, libervole, malakurate agis. La vorto „Libereco" strange kaj moke sonas en niaj oreloj.

Verkante por lab.-esperantistoj mi nur volas atentigi vin pri via libervola devo rilate al via esperantisteco. Du organizoj dependas de viaj agadoj, de via kompreno pri disciplino kaj devo: la landa kaj tutmonda esp. organizoj. Ili ambaŭ same gravas. Malatenti unu el ili estas miskompreno.

SAT-anoj! renovigu vian membrecon. Plenigu ankoraŭ en la malnova jaro la ĝirbileton. Ne prokrastu! Kaj zorgu, ke tiu ĝirbileto surhavas la nomon de iu varbita ano. Ni jam interkonsentis, ke ĉiu SAT-ano varbu almenaŭ unu novan membron.

La SAT-perantoj nun konu sian propagandan kaj administran taskon. Decembro kaj Januaro estas *niaj* monatoj. Novaj membroj pagu por unu kvaronjaro 45 cendojn (Enkalkulita aliĝmono). Ankaŭ „Sennacieca Revuo" estas tiel pagebla.

Laboristaj Esperantistoj, zorgu, ke dum la jarŝanĝiĝo, vi povu diri: „Jes, rilate Esperanton mi faris mian disciplinan, libervolan devon." B. W.

HAGO KONGRESURBO......

HAGO ESPERANTURBO ! !

LA SESA JARKUNVENO DE „NOSOBE".

La Ned. Societo de Blindaj Esp.istoj „NoSoBe" okazigis je la kvina de Okt. sian sesan jarkunvenon en la konstruaĵo „Heijstee", Heerengracht, Amsterdam.

Je la 2.30 horo la prezidanto, sro R. Israëls, malfermis la kunsidon, kore bonvenigante la ĉeestantaron. Je nia granda bedaŭro nia sekretario sro. I. A. de Vos pro gravaj cirkonstancoj en la lasta momento estis malhelpita ĉeesti nian kongreson.

La sekretaria kaj kasista jarraportoj estis aprobitaj. Fino Tushuizen raportis pri la stato de la sekunda loterio, por presigo brajlen de la Esp. vortaro de Van Straaten. El la 913 forsenditaj lotkajeroj (enhavantaj po 30 lotoj por po dek cendoj) 500 estas forvenditaj.

Plue oni i.a. fiksis la finlotadon je la unua de Febr. 1936a. La prez.o ĉiujn instigis helpi la estraron en la lotvendado.

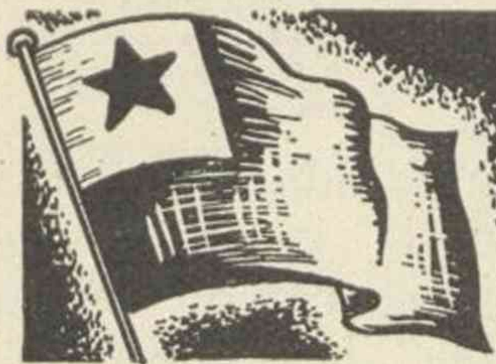
Baldaŭ la unua volumo aperos, esperéble ankaŭ la 2an ni baldaŭ ricevos. Sekvis pritrakto de la punkto: Nia tasko koncerne la internacian movadon, enkondukata de la prezidanto. Fine oni i.a. decidis klopodi starigi novan sekcion en Bussum.

Post la paŭzo komenciĝis je la sepa nia festkunveno, kiun ĉeestis ankaŭ pluraj vidantaj samideanoj. La prez., sro. R. Israëls, je simpatia maniero, propra al li, kore bonvenigis ĉiujn, speciale la Festparolanton, sinjoro Laansma, dir. de la Kristana Blindulinstituto en Zeist, kaj „Onklon Johano" el Haarlem.

Sro. Laansma per sia festparolado, sro. Stentrop per sia kantado, akompanate de sro. P. Nieuwenhuijsen, akiris multe da laŭdo; dum la Esp. ĥoro de „Aboko" — Sekcio Amsterdam de „Nosobe" — ankoraŭ pliagrabligis la jam intiman sferon. Plue ni ankoraŭ menciu la salutparolon de sro Vrees, reprezentanto de la Federacio de Lab. Esp. kiu per belaj vortoj alparolis la kongresanojn. En salutletero fino. Juliette Baudin el Svisujo, esprimis siajn bondezirojn. Laŭprograme sekvis nun pianludo de fino I. de Vries, kiu per sia brila ludo sciis ravi kaj ĝuigi nin. Ankaŭ al la deklamantino, fino Rie Tushuizen, ne mankis sukceso.

La vespero finiĝis per prezentado de l'unuakta teatraĵo „La eraro de la urbkonsilanto Verbruggen" ludata de kelkaj geanoj de la amsterdama sekcio. La reĝisoro kaj tradukinto, sro Hans Bakker, efektive meritas multe da laŭdo!

De oplaag van LE is nu 5700 ex. per maand. Zorgt, dat dit er *6000* worden.

MEDEDELINGEN VAN HET FEDERATIE BESTUUR

Secretariaat: Postbus W. 6, Amsterdam (West) - Administratie: Postbus O. 50; Postgiro Amsterdam Nummer 144698, Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nummer 111278

L E voor 25 cent.

Zeer tot onze verwondering merken wij, dat vele afdn de gelegenheid, om hun kursisten LE te laten lezen, en daardoor hen reeds op de hoogte te brengen van onze organisatie, niet hebben aangegrepen.
We noteerden tot nu toe 1100 kursisten-abonnees. L E van Nov. is uitverkocht. De oplaag van L E steeg nu tot 5700.

—

Zakwoordenboekje F L E.

Het esperanto zakwoordenboekje is nu van de pers gekomen.
De prijs is ongekend laag, n.l. slechts f 0.12½. Afdn enz. ontvangen 20% korting.
Bestelt zo veel mogelijk gekombineerd om de expeditie te vergemakkelijken en de verzendkosten zo laag mogelijk te houden.
Bestellingen aan onze Libro-Servo FLE, Postbus O 50, Amsterdam-O.

—

Leesboekjes.

Drie deeltjes van de serie La unuaj paŝoj en nova mondo, door kdino A. Rebers, zijn reeds verschenen. Binnenkort is de gehele serie van 5 deeltjes kompleet.
Men weet, de prijs is per deeltje f 0.12½ en per serie f 0.55. Afdn enz. 20% korting.

—

Exemplaren in commissie.

Van het zakwoordenboekje en leesboekje worden aan de afdelingen een aantal in commissie gezonden. Betaling *alleen na verkoop.* Kan men niet spoedig alles verkopen, dan niet dadelijk terug sturen!

—

Jaarverslagen.

Om deze zo spoedig mogelijk te publiceren is het nodig, dat de afd.besturen medewerken.
Dadelijk na 31 Dec. moeten zij de ledenlijsten inzenden en de gevraagde gegevens voor de statistiek.
Bezorg ons geen nodeloos werk, door herhaalde aanschrijvingen, waarmede ge het belang der Federatie eveneens schaadt.

—

Statistiek.

Aan alle afdelingen en distrikten hebben wij een vragenlijst gestuurd, welke wij vóór 7 Dec. terug verzochten. Laat hieraan nu eens ieder voldoen!

—

Kongresvoorstellen

moeten vóór 31 Januari bij het Fed.-sekretariaat zijn ingediend.

Van de Administratie.

Dringend verzoek alle korrespondentie betreffende het ledenverloop te zenden aan: Adm. FLE, Postbus O 50, Amsterdam-O.
Alle andere adressering betekent vertraging.
Nogmaals worden de Amsterdamse en Rotterdamse leden en funktionarissen dringend verzocht bij *alle* adresvermeldingen — dus ook bij klachten of oude adressen — het *postdistrikt* (Noord, Zuid, enz.) aan te geven.
16 December worden de ledenlijsten voor het 4e kwartaal verzonden. Indien men dus op de 18e nog geen lijst(en) heeft ontvangen, melde men dit direkt bij de administratie.
Aan alle sekretarissen wordt dringend verzocht de bij de lijsten gevoegde wenken goed te lezen en *er naar te handelen.*
Simpele vermelding van het nieuwe adres op de ledenlijst is *niet voldoende.* Wij kunnen niet iedere 3 maanden 4000 adressen vergelijken.
Men frankere niet te laag. Ingevulde ledenlijsten en vragenlijsten moeten als brief gefrankeerd worden. Ingeval van twijfel wende men zich tot een postambtenaar.
We wijzen er nogmaals op, dat gedurende een kwartaal *geen* bedankjes kunnen worden aangenomen. Zie art. 8 en 10 van het federatiereglement.

—

Een paar cijfers.

In de opgave van de vorige maand stond een fout. Er zijn n.l. niet 31.500 strooibiljetten door ons afgeleverd, maar 315.000.

UIT DE FEDERATIE BESTUURSVERGADERING

Vergadering 13 November 1935.

Op het schrijven aan de rijksgedelegeerde voor de examens, 30 Oct. verzonden, ontvingen wij nog geen antwoord. Op spoedige beslissing zullen we nogmaals aandringen.
De inhoud van „La Progresanto” wordt besproken. Van kdo P. Krijt gewerd ons de mededeling, dat hij bedankt als lid van de Examen-commissie en redactie-commissie van „La Progresanto”.
Het O K K zag gaarne een gedeelte van de begrotingsavond uitgezonden. De kosten hiervoor zullen echter te hoog zijn, waarbij komt, dat men dan aan bepaalde regels en voorwaarden gebonden is.
Voor ons jubileumboek, hetwelk door de kdoj De Bruin en Van Wijngaarden verzorgd zal worden, zal een oproep om medewerking tot alle afdelingen gericht worden.
Overigens werd de organisatie van het kongres e.a. besproken.
Het aantal abonnees op „La Vojo” dient nog omhoog te worden gebracht, alvorens definitief tot het drukken daarvan zal kunnen worden overgegaan. Ter gelegenheid van het Vara-jubileum zullen wij een bijdrage van f 25.— zenden. Enige korrespondentie en rapporten worden behandeld.

—

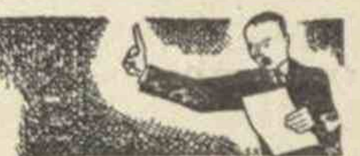
Vergadering 27 November 1935.

Terzake de uitzending van 23 November ontvingen we vele blijken van instemming.
Van den rijksgedelegeerde voor de esp. examens ontvingen wij bericht, dat hij op het examen 30 Nov. in Deventer aanwezig zal zijn. Naar aanleiding van een verzoek van dezen, tot bijwoning van een vergadering met de andere esp. org., wordt onze houding ten opzichte van een gezamenlijk examencomité, nog eens nadrukkelijk onder het oog gezien. Kdoj Alings en Veen zullen deze vergadering bijwonen. Kdo Faluhaber is verhinderd. De sekr. brengt verslag uit van de afdelingsvergadering in Utrecht, waar enige interne kwesties werden besproken. Het bleek, dat men tot volle overeenstemming gekomen was en de toekomst met nieuw vertrouwen tegemoet gaat. Ons woordenboekje gaat met een oplaag van 10.000 ex. in zee. Van de Centra Librejo te Parijs ontvingen we voorstellen, terzake het door de Fed. ter hand nemen van de uitgave van Zamenhofwerken. Enige verzoeken om financiële steun worden behandeld.

Rectificatie.

In een vorig verslag werd vermeld, dat de afdeling Dordrecht een subsidie werd toegekend. Dit betrof echter een aanvraag van het distrikt Zuid-Holland voor propaganda in Hoek van Holland.

DISTRIKTS MEDEDELINGEN

DISTRIKT AMSTERDAM.

Sekr.: Weteringschans 40 huis, Centrum.

Zamenhofavond, Zondag 15 December.

De leden die programma's voor de Zamenhofavond in commissie hebben, verzoeken we, deze telkens zo spoedig mogelijk met hun afdelingspenningmeester te verrekenen. Deze ontving van ons een soortgelijk verzoek ten opzichte van de distriktspenningmeester, waardoor we hopen, de verkoop te kunnen overzien en een uitverkochte zaal te krijgen. Om elf uur zal de bijeenkomst afgelopen zijn.
Daar enkele programma's naar buiten de stad zijn verkocht, zijn er misschien nog verschillenden die dit voorbeeld willen volgen, omdat het in kleine plaatsen nu eenmaal niet goed mogelijk is een grootse avond als deze te beleggen. Stuur 30 cent aan postzegels en U krijgt een programma retour.

Museumbezoek.

Zondagmiddag 29 Dec. derde bezoek aan het Rijksmuseum. Verzamelen om één uur voor de rechteringang aan de Stadhouderskade. De vorige deelnemers herinneren zich de afspraak om boven te verzamelen, daar waar wij eindigden.

DISTRIKT HAARLEM.

Sekr.: Reigerstraat 61.

Harlemaj kaj najbaraj sekcioj notu la jenon: **la 17an de Decembro en kunlaboro** de la Harlema sekcio de LEEN ni rememoras nian Majstron Zamenhof, en la ĝardensalono de „Concertgebouw”. Malfermo de la kunveno je la 8a vespere. Sro. Baas, prezidanto de LEEN oratoros, kantadon kaj teatraĵon niaj harlemaj kamaradoj prezentos al la ĉeestontoj. La programoj estas jam ĉe viaj estraroj, zorgu ke neniu manku dum tiu vespero. Sekcio-estraroj veku

viajn anojn, kaj se eblas al via financoj, sendu al nia adreso donaceton (libraĵo esperanta) por ke ni povu loti dum la rememorvespero. Do ĝis la revido.

Anĝelo Agosti, sekr.

DISTRIKT ROTTERDAM.
Sekr.: Korfmakerstraat.

Ĉar lasttempe multe ŝanĝiĝis en Roterdamo malgraŭ la bona kontakto inter la sekcioj, tamen ne ĉiuj sciias pri la ŝanĝoj. La Librodeponejon nun prizorgas kdo F. J. v. d. Goorbergh Nieuwe Binnenweg 414, telefono 31052, kien oni ĉiutage, escepte sabate de la 9a ĝis la 20a povas turni sin por libro-aferoj. La pagoj (eĉ prefere) povas okazi je lia ĝiro-numero 265718, menciante la fakturo-numeron.
Multe da libroj tuj el la provizo estas livereblaj, se ne, post kelkaj tagoj. Mendu ĉe li por malpezigi la laboregon de la Amsterdama Libro-servisto. Al la sama adreso translogiĝis kdo D. Bourguignon, kiu de nun ankaŭ prizorgas „Interligilo" (nian gazeton). Atentu tion, por ke vi sendu al li kopion por ĝi. La gazeto aperadas estonte ĉiun unuan tagon de la monato. Kopion ensendu 8 tagojn antaŭ la apero. La kasisto nun estas kdo A. v. d. Pols, Hortensiastraat 17, Rotterdam-Zuid, al kiu oni sin turnu por la financaj aferoj. Kdo C. J. Coppens kaj G. v. Oorschot konsistigas nun ankaŭ la D.R. estraron.
Nia bibliotekisto estas kdo P. Lodder, Westerbeekstraat 56, Rotterdam-Zuid. La sekretario de la Infan-komitato kdo J. Peters, Plantageweg 82, Rotterdam-Oost. Por grandigi la eldonkvanton de „Interligilo" ni en la venontaj numeroj enpresigos enigmon. Por bonaj solvoj ni disponigos unu ĉef- kaj 9 konsolpremiojn. Instigu vian estraron ke ĝi abonu „Interligilon" por vi; la prezo estas 1 cendo. Por esti certa, ke vi ricevos la unue aperontan, vi frutempe sciigu tion al via estraro, kiu siavice antaŭ la 24 de decembro mendu la bezonotan kvanton. Al la gvidantoj de la kanthoro kaj -grupo el la sekcioj IIIa kaj Va ni memorigas la peton enstudigi la kantojn en la Zamenhofa vespero (vidu la programojn).

La sekretario.

AFD. A'DAM V. „La grupo Zamenhofa."
Sekr. (tijdelijk): Kanaalstraat 48³

Het bestuur wekt u op, vooral de **konversatie-avonden te bezoeken.**
Het komitee voor het „Interna vivo" stelde belangrijke veranderingen voor, die met algemene stemmen in de laatste ledenvergadering werden aangenomen.
Eén van de belangrijkste is wel, dat vanaf 12 Nov. geregeld avonden zullen plaats vinden voor gevorderden, zowel als voor beginnelingen. Blijft niet weg, maar toont uw belangstelling voor onze goede zaak. Onze konversaties vinden nog altijd plaats in „Nia propra domo", Hudsonstraat 127. Wij verwachten u dus allen!

T. Oudenhooven, 2e sekr.

AFD. A'DAM IX. „La verda stelo".
Sekr.: G. Callenburgstraat 35², (W.)

Een van onze oudste bestuursleden is afgetreden, n.l. kdo J. Reijgers, 1e penningmeester en vanaf deze plaats danken wij hem nogmaals voor het vele werk, dat hij voor onze afdeling heeft verricht. Als 1e penningmeester werd gekozen kdo D. de Vries, als 2e penningmeester kdo A. Uleman en als plaatsvervanger kdo K. Weegenhuizen. Wij hebben 2 kameraden geroyeerd wegens contributieschuld, n.l.: H. Oosterwal en J. L. Oosterom.

E. Beeler, sekr.-ino.

AFD. A'DAM X. „La Espero".
Sekr.: Spaarndammerplantsoen 27.
In September hield onze afdeling twee tweedaagse tentoonstellingen. Resultaat: 3 kursussen voor volwassenen met bijna **90 kursisten.** Bovendien een **kinderkursus** met **18 deelnemers.** We mogen dus tevreden zijn. En nu gaan we ons voorbereiden voor ons vijfjarig bestaan.

Sekr.

AFD. A'DAM XIII. „Liberiga Stelo".
Sekr.: Transvaalplein 6 bov.
14 Nov. bezocht ons kdo Faulhaber, die in opdracht van het Fed.-bestuur degenen, die gedurende het eerste jaar regelmatig de adressen voor „La Progresanto" geschreven hadden en in het bijzonder den administrinto, kdon Rademaker, voor het verrichte werk dankte en ter herinnering elk een gebonden exemplaar van de eerste jaargang van „L. P." met inscriptie aanbood. Deze surprise werd uit de aard der zaak door de ontvangers zeer op prijs gesteld.
Op 21 November hadden wij het genoegen den dirigent van het A'damse Esp. zangkoor, kdon Belitzer verschillende liedjes uit „Ni Kantu" met ons doornam en toelichtte, velen onzer een betere kijk op zingen heeft gegeven. Wij hopen dan ook, dat het propaganda-speechje van den koorvoorzitter, kdon De Vries resultaat zal hebben en verschillende onzer groepsleden zich alsnog als koorlid zullen opgeven. Een Esp. zangkoor kan nuttig werk voor onze beweging doen en wij kunnen andere afdelingen ten zeerste aanbevelen kdon Belitzer met zijn koorleden eens op hun groepsavond te inviteren. Zij zullen dan ongetwijfeld, evenals wij, den indruk krijgen, dat het koor in de korte tijd van zijn bestaan ernstig geoefend heeft en onder goede leiding staat.
Hoewel ondergetekende uit de Stadionbuurt verhuisd is naar Transvaalplein 6 boven, zal hij in ieder geval het sekretariaat tot de in Januari te houden jaarvergadering blijven waarnemen.

L. Pinto.

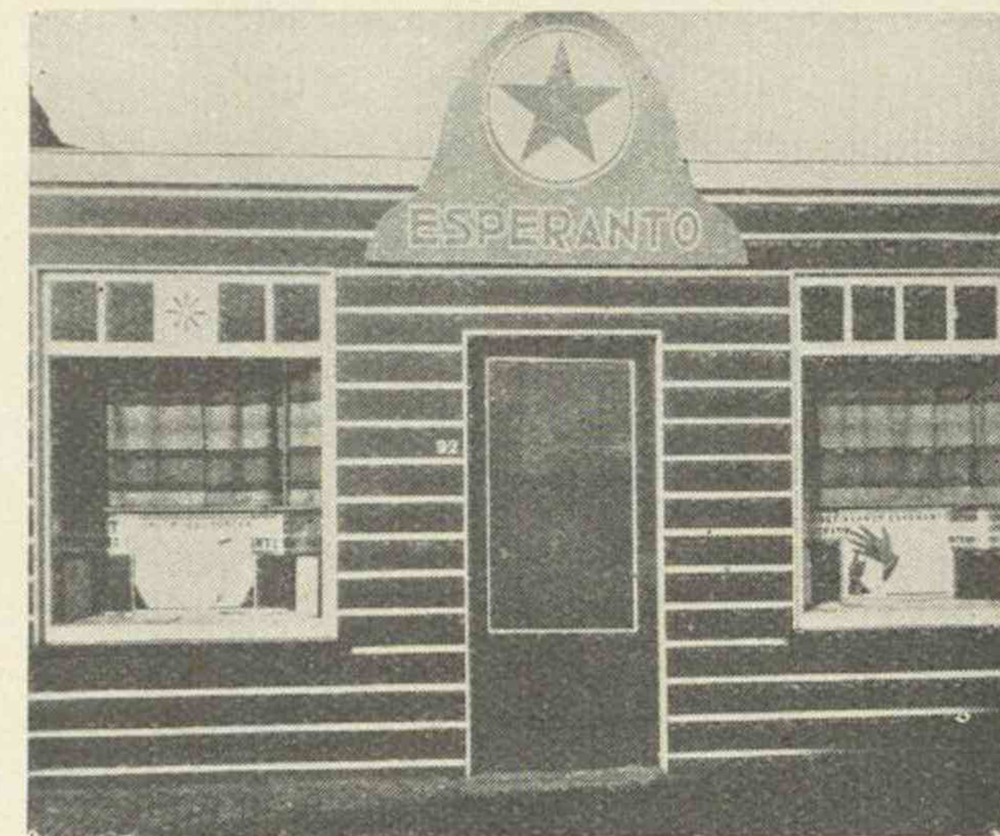

Propagandveturilo, de A'dam XIV dum la verda monato. Pedalveturilo de kdo Kuijt.

AFD. ARNHEM. „Fidu la Estonton."
Sekr.: Beukenlaan 160.
Onze afdeling heeft zich gedurende de „Groene Maand"-actie flink geweerd. Raambiljetten waren overal zichtbaar, terwijl ook bij het gebouw der Arbeiderspers onze groene vlag wapperde! Er werd regelmatig gecolporteerd, enkele artikelen in de Arbeiderspers over het Esperanto en onze afdeling werden geplaatst. Tot slot een tentoonstelling, waarvoor onze leden een propaganda-fietstocht door de stad maakten. Het resultaat was, dat weer een beginkursus kon worden gegeven. Ook het ledental ging vooruit.
We hebben nu de beschikking over de schoollokalen, in „Ons Huis" één voor de beginkursus en één voor de konversatieavond. De konversatieavonden worden regelmatig door ongeveer 20 leden bezocht. In het eerste deel der avond worden eenvoudige onderwerpen behandeld. Na de pauze volgen de nieuwe leden een vervolgkursus, terwijl de oudere leden „La Progresanto" behandelen.
We zien dus, dat ons volhardend werken beloond is geworden en wekken dan ook onze leden op, nu ook onze avonden regelmatig te bezoeken. We hopen van de Zamenhofdag een propagandavond te maken, en plannen zijn in voorbereiding voor het oprichten van een toneelklubje en een zangkoortje. Zo zien we dus, dat onze afdelingsnaam niet tevergeefs is, n.l.: Fidu la Estonton."

L. H. Nowee, sekr.

AFD. BEVERWIJK.
Elke groep heeft op zijn manier de propaganda in de groene maand ter hand genomen. Wij zijn even brutaler geweest; met alle hens aan dek hebben wij kans gezien, behalve de gewone propaganda, ook ons „Propra Domo" te verwezenlijken. Het is aangepakt, doorgezet en gelukt.

Hier is ons lustoord.
Dank zij ons „Propra Domo", kunnen wij nu één begin-, vervolgkursus en een conversatie-avond houden.

B. P., sekr.

AFD. DELFT.
Sekr.: 3e Nieuwsteeg 21.
Ni sukcesis starigi infankurson, sub gvidado de la kdino Kühn-De Vries.
La kurso okazas ĉiun merkredvesperon en la lernejo Oranjestraat kaj ni fiksis la kotizon tiel, ke ĉiu povas partopreni.
La rezulto estis, ke **25 infanoj** kaptis la okazon por sekvi tiun ĉi kurson.

AFD. DEURNE. „Antaŭen".
Sekr.: Alb. Bevernagelei 89 (N.)
Jaarlijkse vergadering op **Donderdag 9 Januari, 's avonds 8 uur** in lokaal „Vox", Alb. Bevernagelei 89:
Dagorde: 1. Overzicht onzer werking tijdens het verlopen jaar; 2. Voorlegging van het verslag; 3. Herkiezing van het Bestuur; 4. De te nemen schikkingen en de te treffen maatregelen, om het nieuwe jaar in te zetten met de zelfde ijver en moed en nog meer te zullen propageren dan het voorgaande.
Onze afdeling heeft reeds veel en nuttig werk geleverd tot het verbreiden van de Esperanto-taal. Daarom kameraden, arbeiden en niet vertwijfelen weze uw leus, en aan het einde van uw pogen en streven wacht uw beloning. Komt daarom zo talrijk mogelijk op, gezien het nut dezer jaarlijkse vergadering.

AFD. GENT. „Gentaj Laboristaj Esp."
Sekr.: Scheepslosserstraat 21.
Onze leden worden verzocht op de jaarlijkse verplichte vergadering van Zaterdag **14 December** tegenwoordig te zijn.
Op de dagorde: 1. Verslag van de werkzaamheden gedurende het verlopen jaar; 2. Verkiezing van het afd.-bestuur (Kandidaten geven zich op vóór 14-12-1935 op ons sekretariaat); 3. Programma voor ons jaarlijks feestje.
Kameraden, dus allen op post in ons lokaal „Het Belfort", Botermarkt 19, Gent.

C. de Cock, sekr.

AFD. GOUDA. „Ni Persistu".
Sekr.: Graaf Florisweg 28 a.
Onze groene maand begon met het bezoek van een 60-tal kameraden uit Rotterdam. De gehele dag werd aan de Reeuwijkse plassen doorgebracht. Jammer dat later de

regen de waarde van de propaganda, dwars door Gouda met het propaganda-wagentje van de gasten, enigszins verminderde. Ons eigen lokaal wordt druk gebruikt, want door ijverige propaganda zijn we er in geslaagd te organiseren:
1e. een kursus uit Moordrecht op Maandagavond. 2e. 3e. en 4e een kursus op Dinsdag-, Woensdag- en Vrijdagavond. 5e. een kinderkursus op Donderdagmiddag. 6e. een vervolg-kinderkursus Dinsdagmiddag. 7. een konversatie- en vervolgkursus Donderdagsavonds.
In totaal **60** oudere kursisten en **20** jongens en meisjes.
Onze konversatieavonden worden tamelijk goed bezocht. Van een sympathiek belangstellende kregen we een piano, die dankbaar aanvaard werd. Onze nieuwe kantaro wordt veelvuldig gebruikt. Onder het motto: „Wat Gouda u biedt", organiseerde de Goudse Middenstandsvereniging een demonstratie, waaraan we deelnamen met een wagentje, waarop een grote wereldbal, welke met de doeken een goede propaganda vormde.
De leden die zelden op de konversatie komen, worden verzocht zich eens te vertonen!
Let op de adreswijziging van het sekretariaat! A. v. d. Leeg, sekr.

AFD. DEN HAAG I.
Sekr.: Veenkade 38.

Kunveno de 18 Novembro.
El la jarraporto de la sekretario evidentiĝis, ke la nombro de la anoj ĉiam balanciĝas inter 30 kaj 40, sed kvankam la nombro restas sufiĉe konstanta, la kvalito de la membroj kaj sekve la liverita laboro estas kontentigaj. La financoj estas en bona ordo, sed postulas daŭre prudenton kaj atenton. La bilanco sumiĝas ronde 360 guldenojn. La prezidanto Wakkee kaj la kasisto v. d. Leek periode eksiĝis, ne estis reelekteblaj kaj estis anstataŭitaj resp. de kdo Worms kaj Meinhardt. Pri la „Propra Domo" estis multe diskutite, sed, ĉar priparolado kun sekcio II ankoraŭ devos okazi, oni ne povis fari proponojn. La sekretario Kolbaso.

AFD. DEN HAAG III.
Sekr.: J. G. Meere, Houtrustweg 300, Schev.

Ni starigis tri kursojn, vizitataj de proksimume 70 personoj.
La propagandaj tukoj, kiujn kdino De Ruiter kaj kdo Welling faris, estas belegaj kaj havis belegan aspekton.
Ni ankaŭ starigis du infankursojn. Unu t.n. daŭriga kurso, estas vizitata de 12 infanoj, kiuj jam sukcese sekvis pasintan kurson, kaj la alia vizitata de **30** infanoj. Ambaŭ kursojn kdo Varkevisser gvidas.
Ni luis la salonon en Koppelstokstraat 42, kiu nun estas nia klubejo. Kdoj! Vizitu regule la konversacion, ĉar estas la plej valora parto por spertigi vin.
J. G. Meere, sekr.

AFD. DEN HAAG IV. „Batalante ni venkos".
Sekr.: Schimmelweg 439.

Nia afero marŝas bone! La konversaciejo estas sufiĉe vizitata; pli ol la duono de nia anaro vizitas regule la konversacion. Je la 14a de novembro paroladis kdo Kees de Klerk; estis tre amuza vespero.
La **12an de decembro** parolados kdo Schwartz pri Internacia Korespondado. Ni regule kantas el „Ni Kantu" kio tre plaĉas al multaj anoj. Novajn kantojn ni eĉ lernas! Je la 28a de novembro ni aranĝis amuzan vesperon por la membroj kaj iliaj familianoj. La salono estis tutplena, le ĉeestintaro kontenta. Kaj la **6an de decembro** okazos festa kunveno por la partoprenantoj de la infankurso kaj por la infanoj de la anoj. Oni petu senpagajn eniratestojn ĉe la sekretario.
Pri la kursoj ni estas kontentaj. Pli ol **50 infanojn** ni havas en la kursoj kaj pli ol 120 en la kursoj por plenkreskuloj. Krom tio estas granda intereso por la A-kurso! Do, kamaradoj, vizitu ĉiam la konversacion, tiuokaze ni iros ĉiam antaŭen!
Nur unu bedaŭrindan sciigon mi devas komuniki. Pro tro granda kotiza ŝuldo ni devis eksigi la anojn Houtman, Noordwal 80, De Lang, Jac. Catsstraat 344, v. Mosel, Trekweg 241 kaj Waasdorp, J. v. Rodenstraat 134. Kamaradoj, evitu tiajn malagraĵojn per regula pagado. La Rabisto.

AFD. HAARLEM I. „Ni volas fratiĝon."
Sekr.: Gen. Bothastraat 79.

Haarlem I malfermis la vintran sezonon per 3 kursoj por plenkreskuloj. La komenckurso estas vizitata de 14 partoprenantoj; kursgvidanto estas kdo Nieuwenhuizen.
La daŭriga kurso nombras **16** partoprenantojn gvidata de kdo Veldhuis.
Ni aranĝas vendredvespere kurson por konversacii kaj priparoli la enhavon de „La Progresanto", „L.E." kaj „Sennaciulo".
Pri la infankurso ni povas esti kontentaj: ĝi estas gvidata de kdoj Koning kaj Dekkers. Samtempe ni volas instigi la membrojn, ke ili pli regule vizitu niajn kursojn. Do gekamaradoj konu vian devon.
La supera kurso okazas ĉiuvendredvespere je la 8a sub la gvidado de nia prezidanto. Ĉi sube la nuna estraro.
Kdo Veldhuis, prezidanto; kdino Decossaux, 2a prezidanto; kdo Smit, sekr.; kdino v. d. Horst, 2a sekr.; kdo De Pal, kasisto; kdo Dekkers, 2a kasisto; kdino Maasdam, bibliotekistino. A. Smit, sekr.

AFD. HOEK VAN HOLLAND. „Inter ni."
Sekr.: Joh. Postema.

Nia sekcio aranĝis publikan lecionon samtempe ekspozicion. Coppens, Roterdama kamarado, parolis pri la utilo de esperanto kaj gvidis la lecionon.
Estas domaĝe, sed ni ne povis esti plene kontentaj pri la vizito, ĉar malmulte da vizitintoj ni rimarkis, kvankam ni granskale propagandis. La lokaj cirkonstancoj malhelpis nin. Tamen ni enskribis **10** kursanojn por la vintrokurso poste la konversaciovespero okazos.
Atentu, neniu el nia anaro rajtas foresti. Vizitu regule la konversacio-vesperon. La malaktivuloj fariĝu aktivaj.

AFD. PURMEREND.
Sekr.: Hugo de Grootstraat 14.

Ni starigis du kursojn (1 por komencantoj kaj 1 por progresintoj) sub gvidado de kdo P. Bankersen el Starnmeer.
La 1-an de novembro ni okazigis kunvenon, kie kdo Bruckenberger rakontis pri sia vojaĝo al aŭstrio, faritan en la pasinta somero.
Ĉeestis gekdoj el Beemster, Kwadijk kaj Beets entute 29 geaŭskultantoj; do grava sukceso por nia 8-membra sekcio.
La parolado estis interesa kaj tre komprenebla ankaŭ por nespertuloj. Ni povas forte rekomendi kdon Bruckenberger kiel parolanton; se necese ni volonte informis vin.
Tiaj vesperoj montras la gravecon kaj la utilon de esperanto. Se mi ne eraras la grava krizo, kiu longtempe furiozis en nia rondo kaj etigis ĝian membronombron, ĉesis; espereble ni, per pena laboro, iom post iom povos atingi la iaman nivelon. Tiel estu! J. Tromp, sekr.

AFD. SLIEDRECHT „Ĉenero".
Sekr.: C 43.

Nia juna sekcio fartas bonege. Ni laboras persisteme por disvastigi Esperanton inter la laboristoj en nia loko. Ni aranĝis komenckurson kaj la nombro da partoprenantoj restis tiel granda kiel en la komenco. Ne nur en Sliedrecht ni aranĝis kurson, sed ankaŭ en Hardinksveld, gvidata de A. Monster el Sliedrecht. La nombro da kursanoj en tiu loko estas 35, kiu estas seriozaj lernantoj. En Hardinksveldo ni rajtas uzi senpage lernejoĉambron por kio ni tutkore dankas la komunumo-estraron de tiu loko. Ni vendis 78 ekzemplerojn da „Nia Lernolibro" kaj 175 kajerojn.
En Hardinksveld 12 kaj en Sliedrecht 12 kursanoj abonis L E.
Nia klubvespero okazas ĵaŭdovespere.
Nu gekamaradoj, kuraĝe antaŭen, malgraŭ la malluma tempo. Ĉiuj faru sian devon!
La sekr.: A. Monster.

AFD. WESTZAAN. „Zamenhof".
Sekr.: G. 47.

La 7an de Oktobro la Zamenhofanaro kunvenis: La estraro pligrandiĝis per 2 membroj. Kdo v. d. Veen kaj kdino Steyn aliĝis al la estraro. Ni decidis uzi la novan lernlibron de G. P. de Bruin por la elementa kurso. Kdo Vis denove estas preta por gvidi la elementan kaj la daŭrigan kursojn. Dank' al la firmo P. Molenaar, kiu senpage disponigis la laboristan manĝejon de ĝiaj mondkonataj infanfarunfabrikoj, ni povis plimaltaltigi la prezon de la elementa kurso, kiu por multaj ne estis pagebla. Tiel ni sukcesis partoprenigi **24** lernantojn. Ankaŭ ni nun havas propran nigran tabulon pro la kunlaboro de kdo v. Hoorn kaj iu vilaĝano.
La daŭriga kurso estas vizitata de multaj el la gemembroj. La geanoj, kiuj sukcese trapasis ekzamenon A nun dum la kurso klarigas kelkajn lingvo-malfacilaĵojn.
El „Ni Kantu" estas kantate ĉiusemajne.
La sekr.-ino T. Brink-Blomberg.

AFD. IJMUIDEN.
Sekr.: Engelnumdusweg 56 (O.)

Onze propaganda-feestavond op 14 September was een succes dank zij voorbeeldige samenwerking en enthousiasme.
Ons koortje, kindergroepje en toneelclub debuteerden uitstekend, piano- en vioolmuziek van hoog gehalte, vriendelijke woorden van oprichters en vertegenwoordigers van zusterafdelingen, in de pauze een verloting ten bate van de kas. Kdo Veen uit Amsterdam hield de propagandarede. Bijna 300 aanwezigen; 'n prachtige stemming reeds vanaf het begin van de avond en.. ruim **80** aanmeldingen voor de nieuwe kursus, en **15** kinderen voor de kinderkursus.
Nu blijkt ons kursuslokaal te klein. Juist kregen we van den Minister vergunning een lokaal in de R.H.B.S. te Velsen te gebruiken. We gaan door kameraden.
D. Castricum, sekr.

AFD. ZAANDAM. „Antaŭen."
Sekr.: Prins Hendrikstraat 39 b.

In de laatste ledenvergadering nam kdo Kries afscheid van ons, wegens vertrek naar Leeuwarden. Kdoj Mus en Schmidt uitten hun dank voor het werk door hem verricht als voorzitter van onze afdeling. Kdino Taanman bedankte wegens drukke werkzaamheden als sekretaresse. De samenstelling van het bestuur is nu als volgt: Jan Vis, 1e voorzitter; Schmidt, 2e voorzitter; P. v. Meerendonk, 1e sekr.; G. Driesten, 2e sekr.; kdino S. de Boer, 1e penningmeesteresse, G. Vis, 2e penningmeester.
Het werk in onze afdeling staat intussen niet stil. Zij, die onze conversatieavond onder leiding van kdo Schmidt of de vervolgkursus onder leiding van kdo Brondijk bezoeken, kunnen dit bevestigen. Vanzelfsprekend behoren al onze leden de zo belangrijke conversatieavond te bezoeken. Met ingang van 9 December verwachten wij dus alle leden in het schoolgebouw Hogendijk, n.m. 8 uur precies.
Tevens vragen wij uw aandacht voor de vergadering op Zondagmorgen 8 **December** v.m. 10 uur (dus morgenochtend) in het zaaltje van I.O.O.F., Zuiddijk 81 a.
Atentu, eble estas inter niaj novaj geanoj, gelegemuloj, kiuj ankoraŭ ne scias, ke ni havas belegan bibliotekon. Vi povas pruntepreni esperanto-librojn, senpage. La bibliotekistino estas kdino Hulst, Blokje 10. Katalogoj estas akireblaj ĉe la sekr.

